

Výcvik a využití odstřelovačů Útvaru rychlého nasazení

Jan Jindra

Bakalářská práce
2022

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Jan Jindra
Osobní číslo: L19098
Studijní program: B2825 Ochrana obyvatelstva
Studijní obor: Ochrana obyvatelstva
Forma studia: Prezenční
Téma práce: Výcvik a využití odstřelovačů Útvaru rychlého nasazení

Zásady pro vypracování

1. Na základě dostupných odborných zdrojů zpracujte teoretické poznatky a formulujte teoretická východiska z dané problematiky.
2. Zpracujte a provedte analýzu zásahu odstřelovače Útvaru rychlého nasazení při zneškodnění pachatele.
3. Na základě výsledků analýzy navrhněte případné změny a doporučení k řešení daného zásahu.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. STEHLÍK, Eduard a kol. *URNA: 30 let policejní protiteroristické jednotky*. Vyd. 1. Mohelnice: Martin Vaňourek, 2011. 303 s. ISBN 978-80-904588-2-6.
2. NEVILLE, Leigh. *Moderní odstřelovači*. Překlad Petr Tůma. První vydání. Praha: Mladá fronta, 2017. 293 stran, 32 nečíslovaných stran obrazových příloh. ISBN 978-80-204-4379-3.
3. LAU, Mike R. *Vojenský a policejní odstřelovač: příručka přesné střelby pro armádní a policejní odstřelovače*. Vyd. 1. Praha: Naše vojsko, 2013. 359 s. ISBN 978-80-206-0708-9.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Ivan Princ**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: **1. prosince 2021**

Termín odevzdání bakalářské práce: **13. května 2022**

L.S.

---

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

---

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 1. prosince 2021

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 13. 5. 2022

Jméno a příjmení studenta: Jan Jindra

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Bakalářská práce je členěna na teoretickou a praktickou část. Teoretická část se zabývá krátkým seznámením s problematikou ochrany obyvatelstva, Integrovaného záchranného systému, Policie České republiky a obecnými informacemi o Útvaru rychlého nasazení. Dále popisuje historický vývoj Útvaru rychlého nasazení, seznamuje s organizační strukturou útvaru, výcvikem složek, přijímacím řízením k útvaru a následným základním kurzem. Závěrečná kapitola se zabývá nejznámějšími zásahy útvaru a mezinárodní spoluprací mezi protiteroristickými útvary po celém světě. Praktická část seznamuje s běžným průběhem zásahu odstřelovače Útvaru rychlého nasazení při zneškodnění pachatele. Práce pokračuje kapitolou vymezenou pro analýzu rizik možného pochybení při zásahu odstřelovače Útvaru rychlého nasazení při zneškodnění pachatele. Závěrečná kapitola praktické části práce seznamuje se změnami a doporučeními, které vyplynuly z analýzy.

Klíčová slova: Útvar rychlého nasazení, URNA, Výcvik Útvaru rychlého nasazení, Struktura Útvaru rychlého nasazení, Odstřelovač, zásah odstřelovače

ABSTRACT

The bachelor thesis is divided into theoretical and practical part. The theoretical part deals with a brief introduction to the issues of protection of the population, the Integrated Rescue System, the Police of the Czech Republic and general information about the Rapid Deployment Unit. It also describes the historical development of the Rapid Deployment Department, acquaints with the organizational structure of the department, training of units, admission procedure to the department and the subsequent basic course. The final chapter deals with the unit's best-known interventions and international cooperation between counter-terrorism units around the world. The practical part acquaints with the common course of the sniper intervention of the Rapid Deployment Unit in the destruction of the offender. The work continues with a chapter defined for the analysis of the risks of possible mistake in the intervention of the sniper of the Rapid Deployment Unit in the destruction of the offender. The final chapter of the practical part of the work introduces the changes and recommendations that resulted from the analysis.

Keywords: Rapid Deployment Unit, URNA, Rapid Deployment Unit Training, Rapid Deployment Unit Structure, Sniper, sniper intervention

Poděkování:

Tímto bych chtěl velmi poděkovat vedoucímu práce panu Ing, Ivanu Princovi za užitečné poznatky a odborné vedení při psaní bakalářské práce. Také bych chtěl poděkovat mé rodině, která mi umožnila studovat na vysoké škole, za všechnu podporu po dobu studia. Díky patří také odborníkům, kteří byli ochotni mi odpovědět na dotazy ohledně bakalářské práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	8
I TEORETICKÁ ČÁST	9
1 OCHRANA OBYVATELSTVA	10
2 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM	12
3 POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY A ÚTVAR RYCHLÉHO NASAZENÍ	14
4 HISTORIE ÚTVARU RYCHLÉHO NASAZENÍ	16
5 STRUKTURA ÚTVARU A VÝCVIK JEDNOTEK	22
5.1 ODBOR RYCHLÉHO NASAZENÍ.....	22
5.2 ODBOR SPECIÁLNÍCH SLUŽEB	27
5.3 ORGANIZAČNÍ ODBOR A VÝCVIKOVÁ ZÁKLADNA	29
5.4 VÝBĚROVÉ ŘÍZENÍ A VSTUPNÍ KURZ	30
6 AKCE ÚTVARU A ZAHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE	32
7 CÍLE PRÁCE A POUŽITÉ METODY	35
II PRAKTICKÁ ČÁST	36
8 POPIS ZÁSAHU Odstřelovače útvaru rychlého nasazení při zneškodnění pachatele	37
9 ANALÝZA RIZIK MOŽNÝCH POCHYBENÍ ZASAHUJÍCÍHO Odstřelovače útvaru rychlého nasazení při zneškodnění pachatele	39
10 ZMĚNY A DOPORUČENÍ	52
ZÁVĚR	54
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	55
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	58
SEZNAM OBRÁZKŮ	60
SEZNAM TABULEK	61

ÚVOD

V dnešním světě nikdo neví, zda se může cítit opravdu v bezpečí, ať se právě nachází kdekoli. S rostoucí hrozbou terorismu a eskalujícími situacemi ve světě už většina států na této planetě utvořila svoji protiteroristickou jednotku. Protiteroristické jednotky jsou nedílnou součástí nejen při ochraně státu před terorismem. A není tomu jinak ani u české protiteroristické jednotky, Útvaru rychlého nasazení, která je jednou z nejlepších na světě. Počátek útvaru se datuje až do 80. let dvacátého století. Za dobu svého vývoje prošel mnoha změnami a zformoval se do podoby, jakou známe dnes. Útvar dnes patří pod Policii České republiky. V Útvaru rychlého nasazení nalezneme mnoho profesionálů-specialistů, vykonávají činnost např. odstřelovače, vyjednavče, pyrotechnika nebo potápěče. Využití útvaru bylo po mnoho let měněno, ale dnes je specializován na ozbrojené zásahy proti teroristům či ozbrojeným pachatelům, zadržování rukojmí, únosech, ale také třeba při ochraně významných osob. Díky mnoha mezinárodním spolupracím s ostatními protiteroristickými jednotkami po celém světě se právě náš český útvar může zdokonalovat ve své činnosti, získávat a také předávat znalosti získané za léta působení a hlavně utvářet dobré vztahy, které jsou nedílnou součástí při realizaci dalších cvičení.

Kvůli rostoucím obavám z terorismu byly po celém světě do protiteroristických jednotek zařazováni odstřelovači. Díky jejich pečlivému a tvrdému výcviku jsou schopni využít momentu překvapení, rychlosti a utajení při zneškodnění pachatele a tím zabránit neštěstí, které by mohlo nastat nebýt jejich práce. Odstřelovači nejsou však využíváni pouze pro zneškodnění pachatelů, mohou také vykonávat práci pozorovatelů, jenž podávají zprávy o situaci na místě zásahu. Stát se součástí útvaru je velmi náročným cílem a stát se odstřelovačem ještě těžší. Velmi náročný přijímací kurz a složité psychologické testy nezvládlo už mnoho uchazečů. A právě s rostoucí hrozbou terorismu se tyto nároky stále zvyšují.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 OCHRANA OBYVATELSTVA

Vývoj ochrany obyvatelstva sahá až do období první republiky. Zde byla snaha o vytvoření systému brannosti národa pomocí tělovýchovných organizací jako Sokol nebo Orel. Ve dvacátých letech minulého století bylo v zájmu Ministerstva národní obrany (dále v textu „MNO“) založit Ústřední obranu obyvatelstva. Tím vzniká dobrovolná organizace Ochrana obyvatelstva proti leteckým útokům. Během protektorátu byly dobudovány štáby a jednotky civilní protiletecké ochrany a vydána směrnice pro zřizování krytů. Po druhé světové válce a téměř úplnému rozpadu Civilní protiletecké ochrany (dále v textu „CPO“) bylo dle MNO nutností zajímat se a vybudovat protiletecké ochrany. V padesátých letech se pojem „civilní obrana“ (dále v textu „CO“) poprvé objevil ve vládním usnesení o civilní obraně. Zde byly také uvedeny první kategorizace měst, výstavba zdravotnických zařízení nebo zřizování štábů CO podniků a institucí. Po převedení působnosti se CO v sedmdesátých letech upínala hlavně na varování a vyrozumění, přípravu a výcvik a přípravu občanů k CO. Toto období je charakteristické také přijetím dodatkových protokolů k ženevským úmluvám a Směrnice pro činnost nevojenské části ČSFR. V roce 2000 byl přijat balíček „krizových zákonů“, kde zákon č. 239/2000 Sb., definuje a zavádí pojem ochrana obyvatelstva. (SH ČMS, 2014)

Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030 byla přijata vládou v roce 2021. Vize ochrany obyvatelstva se dělí do tří strategických cílů reprezentující klíčové oblasti změn pro následující období a ty jsou následně děleny do dvanácti úkolových oblastí. Rozvoj podmínek, podpora úkolů a opatření a zvyšování účinnosti organizace. (Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2020)

Rozvoj podmínek je dále dělen na:

- větší rozvoj adekvátních právních podmínek pro aktéry v oblasti ochrany obyvatelstva,
- příprava volených zástupců větším rozvojem jejich schopností,
- personální zabezpečení pro přímou pomoc obyvatelstvu,
- lepší materiálně-technické zabezpečení aktérů ochrany obyvatelstva.

Do strategického cíle *podpora úkolů a opatření* řadíme:

- vzdělávání a příprava žáků a studentů v oblasti sebeochrany a vzájemné pomoci obyvatel,
- příprava obyvatelstva moderními metodami vzdělávání,
- revize opatření ochrany obyvatelstva kvůli pokroku a vývoji prostředí,
- koncepčně-technologický rozvoj varování a informování modernizováním a doplňováním o nové prvky.

Posledními úkoly strategického cíle *zvyšování účinnosti organizace* jsou:

- součinnostní cvičení ochrany obyvatelstva, kdy je díky zpětné vazbě možnost pro zlepšování postupů a připravenosti,
- zjednodušení plánovacích procesů,
- zapojení nevládních sektorů podporou neziskových organizací,
- modernizace analytických nástrojů a informačních systémů. (Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2020)

2 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM

Integrovaný záchranný systém (dále v textu „IZS“) je vymezen jako koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. IZS není instituce nebo organizace, ale systém spolupráce a postupů při spolupráci jeho složek. Činnosti IZS, které se ubírají směrem k ochraně obyvatelstva, představují jeden z mnoha způsobů naplňování ústavního práva občana. (Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2022)

Organizační pojetí IZS charakterizujeme jako systém základních složek, které tvoří Hasičský záchranný sbor ČR (dále v textu „HZS ČR“), Jednotky požární ochrany (dále v textu „JPO“), zdravotnická záchranná služba (dále v textu „ZZS“) a Policie České republiky (dále v textu „PČR“). Po ohlášení vzniku mimořádné události reagují okamžitě a drží nepřetržitou pohotovost. Základní služby IZS také spolupracují s ostatními složkami IZS. Ostatní složky IZS tvoří vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené a záchranné sbory, zařízení civilní ochrany, havarijní, pohotovostní a odborné služby, neziskové organizace a sdružení občanů. Funkčním pojetí IZS myslíme vlastní činnosti základních a ostatních složek, které spočívají v přípravě na vznik mimořádné události (dále v textu „MU“) a provádění záchranných a likvidačních prací. (Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2022)

Koordinace složek IZS je zajišťována stálými orgány, mezi které patří velitel zásahu, operační a informační střediska IZS nebo starosta obce s rozšířenou působností, hejtman kraje nebo ministerstvo vnitra. V případě velitele zásahu se většinou jedná o velitele jednotky požární ochrany. Operačními středisky IZS jsou operační střediska HZS kraje a operační a informační středisko Generálního ředitelství hasičského záchranného sboru České republiky (dále v textu „GŘ HZS ČR“). Starostové, hejtmani nebo ministerstvo koordinují složky pomocí krizových štábů, havarijních plánů a zabezpečením spojeným s krizovým informačním systémem. (Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2022)

Integrovaný záchranný systém vykonává v rámci koordinace činnosti jako:

- vyhodnocování druhu a rozsahu mimořádné události,
- uzavření místa zásahu a omezení vstupu osob na místo zásahu,
- záchrana bezprostředně ohrožených osob,

- zvířat nebo majetku,
- evakuace,
- poskytnutí neodkladné zdravotní péče,
- přijetí nezbytných opatření pro ochranu životů a zdraví osob ve složkách,
- přerušování trvající příčiny vzniku ohrožení,
- omezení ohrožení vyvolané mimořádnou událostí a stabilizace situace v místě zásahu,
- poskytnutí nezbytné humanitární pomoci postiženým osobám a přijetí odpovídajících opatření v místech, kde se očekávají účinky při předpokládaném šíření mimořádné události.

IZS se používá při ochraně obyvatelstva i při vyhlášení některého z krizových stavů. (Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2022)

3 POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY A ÚTVAR RYCHLÉHO NASAZENÍ

Policie České republiky je jednotný ozbrojený sbor, jejímž úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku, veřejný pořádek a předcházet trestné činnosti. Ze strany policie jsou rovněž plněny úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, předpisy Evropských společenství a mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu České republiky. Policie české republiky je podřízena ministerstvu vnitra. PČR je tvořena policejním prezidiem a útvary s celostátní působností jako Kriminalistický ústav, Ředitelstvím služby cizinecké policie nebo také Útvarem rychlého nasazení. Dále se rozděluje na čtrnáct krajských ředitelství policie a útvary zřízené v rámci krajských ředitelství. Územní obvody krajských ředitelství se shodují s územními obvody čtrnácti krajů České republiky. (PČR, 2022)

Obrázek 1 – Znak Policie ČR (PČR, © 2022)

Útvar rychlého nasazení je speciálním útvarem Policie České republiky cvičeným pro boj proti terorismu. Úkolem útvaru je provádění zákroků proti teroristům, dopravním prostředkům, únoscům a pachatelům jak organizované trestné činnosti, tak zvláště závažných úmyslných trestných činů. Zde však většinou vykonává pouze jejich zadržení. Útvar rychlého nasazení při svém působení spolupracuje s resortními orgány. Řadí se zde například Národní protidrogová centrála, Útvar pro odhalování korupce a finanční kriminality, Bezpečnostní informační službou, Útvar služby kriminální policie a vyšetřování nebo také Útvar pro odhalování organizovaného zločinu. (PČR, 2022; Sof, 2022)

S těmito orgány za pravidelné spolupráce a předávání informací může útvar dostávat lepší představu o budoucím zásahu a lépe se připravit na možné problémy. Nasazení útvaru plyne z rozkazu ředitele Útvaru rychlého nasazení nebo pověřeného důstojníka. Následně je informován náměstek policejního prezidenta pro Službu kriminální policie a vyšetřování. Útvar rychlého nasazení se člení na odbory rychlého nasazení, speciálních služeb a organizační odbor. Jednotka držící dvacet čtyř hodinové pohotovosti je složena z velitele, zástupce velitele, devíti bojovníky, pyrotechnikem, dvěma odstřelovači, spojařem, analytikem, řidičem a vyjednavatelem. Každý člen týmů má v jednotce nezastupitelné místo. URNA také plní činnost strážce ambasad v Iráku, Pákistánu a Afghánistánu. (Leigh, 2017; PČR, 2022; Sof, 2022)

4 HISTORIE ÚTVARU RYCHLÉHO NASAZENÍ

Za počátek Útvaru rychlého nasazení Policie České republiky se považuje 22. prosinec roku 1980. Tehdejší ministr vnitra Československé socialistické republiky (dále v textu „ČSSR“) PhDr. Jaromír Obzina vydal rozkaz ke zřízení XIV. správy Sboru národní bezpečnosti (dále v textu „SNB“) a jí přímo podřízený Útvar zvláštního určení (dále v textu „ÚZU“). Hlavním úkolem útvaru byl boj proti mimořádným a zvláštním formám trestné činnosti. (Stehlík, 2011; Útvar rychlého nasazení Policie ČR – fan stránky, 2011)

VZNIK A POČÁTKY ÚTVARU ZVLÁŠTNÍHO URČENÍ

Vznik ÚZU byl úzce spojen s teroristickým útokem na olympijských hrách v Mnichově roku 1972. Mnoho států zareagovalo zřizováním speciálních protiteroristických jednotek. Československo nezažalo a už v roce 1977 začaly být budovány tzv. krajské pořádkové jednotky SNB předurčené k boji jak s teroristickými, tak i nebezpečnými zločineckými skupinami. Vybraní členové jednotek vynikali zejména fyzickou kondicí, skvělými výsledky ve střelbě nebo se věnovali horolezectví, kynologii či potápění. Příslušníci nadále působili v rámci svého služebního zařazení, takže nebyli k útvaru převedeni trvale. Nácvik probíhal jednou za měsíc a nasazení byli pouze v případě nutnosti. Systém se však neosvědčil a přistoupilo se k založení speciálního protiteroristického útvaru. První členové byli vybráni z Hradní stráže. Jednalo se pouze o vojáky základní služby, což se projevilo jako neideální, a to hned v první akci, do níž byl tehdy nezformovaný útvar v roce 1981 nasazen. Selhání v této akci jasně ukázalo, že si v budoucnu útvar nemůže dovolit žádný amatérismus a nevystačí si s vojáky základní služby. A proto přišlo na řadu vypracování kompletní taktiky pro podobné případy a nástup vyřazených členů českého a slovenského pohotovostního pluku. (Neville, 2017; Stehlík, 2011)

ORGANIZACE ÚTVARU ZVLÁŠTNÍHO URČENÍ

Po nepovedeném zásahu byl mezi ÚZU a ministrem vnitra vytvořen nadřízený orgán XIV. správa SNB, který se od ÚZU strnil. V dubnu 1981 odešli od útvaru vojáci Hradní stráže a byli nahrazeni novými absolventy z pražského a bratislavského pohotovostního pluku. Noví zájemci neabsolvovali výběrové řízení, ale zato podstoupili již připravené tělesné testy, kde si prověřili jejich fyzickou připravenost. Z počátku byl však útvar tvořen i vojáky základní služby, absolventy lékařských fakult či vojáky jako řidiči. Útvar zvláštního určení byl tvořen jako federální útvar, což znamenalo, že polovinu členů tvořili Češi a druhou polovinu Slováci. (Stehlík, 2011)

Útvar tvořilo šest zásahových skupin po dvanácti příslušnících. Útvar zvláštního určení zahrnoval i specializované jednotky jako odstřelovači, psovodi, potápěči a řidiči. Po reorganizaci útvaru ho tvořily pouze čtyři skupiny, které měly osmnáct až dvacet dva členů. (Stehlík, 2011)

POČÁTKY VÝCVIKU ÚZU

Veškerý výcvik ÚZU se připodobnil výcviku speciálních jednotek Československé lidové armády (dále v textu „ČSLA“). Dalším problémem byla malá informovanost a znalosti ÚZU o protiteroristické problematice. Samotné první výcviky byly vedeny podle příručky poddůstojníka ze základní služby. Celý počáteční výcvik ÚZU byl tedy jeden velký pokus – omyl a pomalu se propracovávali na lepší úroveň. Důraz byl kladen na fyzickou kondici a znalost využívaných metod. Běžnou součástí výcviku byl nečekaný výsadek v neznámém prostředí s úkolem vrátit se na základnu. Čas ani počasí nerozhodovaly, a tak často docházelo i k větším zraněním. (Stehlík, 2011)

VÝZBROJ A VÝSTROJ ÚTVARU ZVLÁŠTNÍHO URČENÍ

Výzbroj a výstroj útvaru byla v počátcích zcela nedostatečná. Příslušníci pracovali se stejnými zbraněmi a vybavením jako tehdejší útvary SNB nebo ČSLA. K výzbroji z počátku patřily pistole CZ vz. 50/70, samopaly vz. 58 a vz. 61 a odstřelovací pušky vz. 54. Součástí nebylo ani dnes běžné beranidlo nebo páčidlo. Později byly pistole CZ vz. 50/70 nahrazeny lepšími a modernějšími CZ 75. Hodně vítanou změnou bylo naopak nahrazení odstřelovací pušky vz. 54 puškou Dragunov SVD-1. Stejně problémy doprovázely i výstroj. Základním oděvem byl polní stejnokroj vz. 60, který se vůbec nehodil v praxi. A proto byl finálním typem oděvu uniformy leteckých mechaniků a protihlukové přilby. Posledním problémem byla obuv, která byla nedostačující a omezovala v pohybu a práci ve výškách. A proto si každý jedinec obstaral na své náklady kotníkovou obuv používanou Horskou službou. První pořádné ochranné přilby používané při ostrém zásahu dostal útvar od Sovětského svazu a speciálních přileb a vest od firmy TIG ze Švýcarska. (Stehlík, 2011)

STŘELECKÁ PŘÍPRAVA

Za základní střeleckou přípravu bylo považováno, že velitelé skupin předají své znalosti získané v průběhu základní vojenské přípravy při základní vojenské službě, a to bylo dostačující. Výzbroj a výstroj byla stejná jako u běžné armády nebo příslušníků SNB. (Stehlík, 2011)

Kromě pistolí a samopalů se začaly používat při nácviku i revolvery, kulometry vz. 59, odstřelovací pušky, protitankové zbraně, obrněná vozidla a brokovnice, kterými byl útvar vyzbrojen. Brokovnicí se stal brokový automat MC 21-12, který byl po zkrácení uříznutím hlavně pojmenován brokový automat MC 21-12 vz. 79. (Stehlík, 2011)

PRÁCE VE VÝŠKÁCH

Všichni příslušníci museli absolvovat výcvik v pohybu v horském terénu, hlavně slaňování z velkých výšek. S problematikou se ÚZU obrátilo na horskou službu. Dvakrát do roka byl tak zaveden kurz slaňování a šplhání po skalách. Tyto techniky se příslušníci učili i na budově a vrtulníku. Slaňování z vrtulníku byl v roce 1982 poprvé zařazen do výcviku a používán z celého světa pouze příslušníky ÚZU. (Stehlík, 2011)

TĚLESNÁ PŘÍPRAVA A SEBEOBRANA

Členové ÚZU procházeli tvrdou tělesnou přípravou, jejíž součástí byla sebeobrana, způsoby boje z blízka a převážně judo a karate. Do výcviku bylo běžně zařazován běh na dlouhé vzdálenosti, plavání a lezení a dálkové přesuny. Do tréninku patřil i čas strávený v posilovně a trénink vyskakování z auta či vrtulníku. (Stehlík, 2011)

VÝSADKOVÁ PŘÍPRAVA

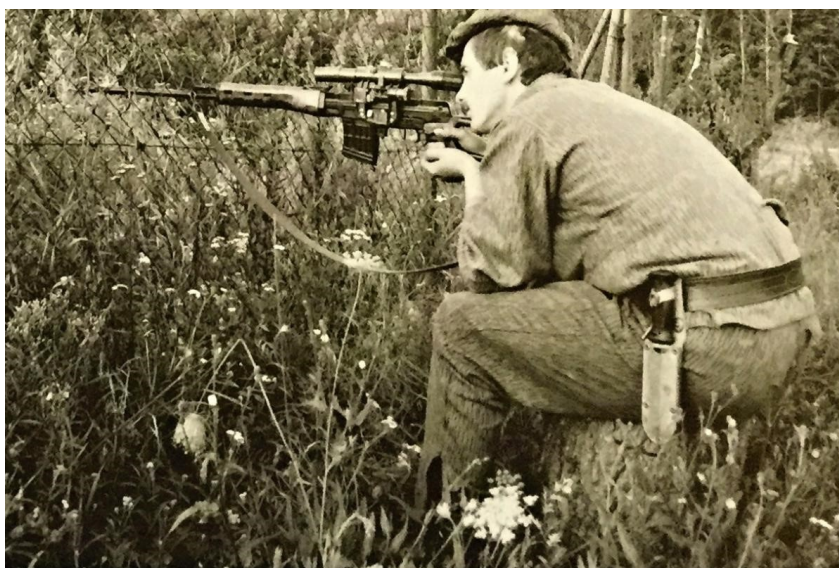
Plány pro výsadkovou přípravu začaly vznikat už při zřízení ÚZU. Počítalo se, že tento typ přepravy bude nedílnou součástí útvaru. A to jak kvůli přepravě osob, tak i materiálu. První části výsadkové přípravy se začlenily do výcviku už v létě roku 1981. Výcvik zahrnoval nejen přepravu, ale i slaňování z vrtulníku a vysazení do vody. Následně byly do výcviku přidány také seskoky s padákem a výsadková příprava se stala nedílnou a pravidelnou součástí výcviku. (Stehlík, 2011)

ŽENIJNÍ PŘÍPRAVA

Specialisti působící v útvaru jako potápěči byli školeni zároveň i jako pyrotechnici. Školeni byli většinou jedinci, kteří měli s touto profesí zkušenosti nebo o ni měli zájem. Výcvik v potápění se vykonával ve spolupráci s Báňskou záchrannou službou a pyrotechnici se účastnili armádního výcviku a armádního pyrotechnického kurzu v ženijním trháni. (Stehlík, 2011)

ODSTŘELOVAČI

Profese odstřelovačů u SNB neexistovala, a tak musela být začleněna a skupina jako taková vytvořena od základů. K Odstřelovačům byli vybíráni příslušníci, kteří již měli za sebou střelecký kurz ze Svazarmu (Svaz pro spolupráci s armádou) nebo měli hlubší vztah ke zbraním. Útvaru zvláštního určení se podařilo vycvičit řadu špičkových odstřelovačů. Odstřelovači byli speciálně vycvičeni také s brokovnicemi. (Stehlík, 2011)

Obrázek 2 – Odstřelovač Útvaru zvláštního určení (Muzeum Policie ČR, 2016)

PSOVODI

Chvíli po vzniku ÚZU bylo zřízeno také oddělení psovodů. Ve službě bylo zároveň šest až sedm psů, z nichž část musela být vycvičena od začátku a zbytek do útvaru přišel již se svými psovody. Psi u ÚZU měli standartní výcvik, do kterého bylo přidáno létání ve vrtulníku nebo slaňování. (Stehlík, 2011)

DOPRAVNÍ PROSTŘEDKY

Útvaru zvláštního určení byl z důvodu nutnosti rychlé přepravy a zásahu přidělen vrtulník letky MV. Na větší vzdálenosti mohl být využíván malý dopravní letoun Jak-40. Ale nejvíc předpokládaným způsobem dopravy byla auto. Kromě klasických osobních měl útvar k dispozici i několik nákladních automobilů nebo jeden autobus. Útvar disponoval i dvěma méně oblíbenými mikrobusey. Vozový park se časem rozrostl i o bojové vozidlo pěchoty BVP-1 a o obrněný transportér OT-64. (Stehlík, 2011)

ZNEUŽITÍ ODBORU ZVLÁŠTNÍHO URČENÍ

Odbor zvláštního určení pracoval v utajení a o akcích nebyla média informována nebo bylo zatajeno, která složka SNB zasahovala. Tedy až do 17. listopadu 1989, kdy přezdívané „červené barety“ byly nasazeny do potlačení demonstrace na Národní třídě. Příslušníkům bylo nařízeno nasazení v polních stejnokrojích s červenými barety a páskou s nápisem SNB na rukávu. Staly se z nich pořádkové jednotky. K těmto úkonům však nebyli nikdy cvičeni. Toho dne bylo zneužito útvaru způsobem, který zcela odporoval jejímu zaměření. Po změně režimu byl útvar nasazován čím dál častěji, a to i jen z preventivních důvodů. Odbor zvláštního určení byl nasazen například při potlačení vzpoury v Leopoldově na Slovensku i v pražské Ruzyni. (Stehlík, 2011)

ODBOR PO ROCE 1989

Politické změny na konci roku 1989 vrátily útvaru jeho původní vizi, se kterou se počítalo před rokem 1985. Rozkazem ministra vnitra byl 16. února 1990 OZU reorganizován na Útvar Federálního ministerstva vnitra pro rychlé nasazení (dále v textu „Ú FMV RN“). Veřejnosti byla také poodhalena existence útvaru a díky tomu mohly být navázány nové vztahy s protiteroristickými útvary ze západních zemí. Díky tomu se ukázalo, že po profesní stránce je na tom útvar velmi dobře, ale chybělo materiální a technické vybavení. (Stehlík, 2011)

JEDNOTKA RYCHLÉHO ZÁSAHU A SPOLUPRÁCE S BRITSKOU PROTITERORISTICKOU JEDNOTKOU

S cílem vyrovnat se ostatním protiteroristickým útvarům jiných zemí musela být provedena reorganizace. Koncem roku 1991 měl za sebou útvar dvě reorganizace a svůj název změnil třikrát. Finální název zněl Útvar rychlého nasazení Federálního policejního sboru (dále v textu „ÚRN FPS“). S příchodem nového velitele bylo také změněno přijímací řízení, kde byl přidán tzv. „pekelný týden“. Jednalo se o týdenní soustředění v přírodě. Největší změnou bylo navázání spolupráce s britskou protiteroristickou jednotkou SAS (Special Air Service). Spolupráce posunula útvar na mnohem pokročilejší úroveň díky zkušenostem, které členové SAS poskytli československé zcela reformované protiteroristické jednotce. Díky převzatým taktikám byla zavedena i jednotná taktika pro celý útvar, která nahradila dosavadní individuální tréninky a přípravu jednotlivých členů útvaru. (Stehlík, 2011)

ROZDĚLENÍ ČSFR

Útvar samotný se však nevypořádával pouze se zásahy proti nebezpečným pachatelům, ale musel vyřešit i jeden nepředstavitelný problém. V letě roku 1992 se v útvaru začalo řešit rozdělení České a Slovenské Federativní republiky. Základy útvaru stály na federálním principu a polovina příslušníků byla ze Slovenska. A tak muselo v útvaru dojít na dělbu zbraní, vybavení, materiálu a část příslušníků se vydala na Slovensko. Byl vybudován Slovenský Útvar osobitného určenia (ÚOU) s jehož rozvojem pomáhal právě náš Český Útvar rychlého nasazení (dále v textu „URNA“), který byl v lednu 1993 v souvislosti se vznikem samostatného státu začleněn do struktury Policie České republiky. (Stehlík, 2011)

5 STRUKTURA ÚTVARU A VÝCVIK JEDNOTEK

Útvar rychlého nasazení se dělí na Odbor rychlého nasazení, který je následně dělen podle typu činnosti, Odbor speciálních služeb, kde jsou příslušníci cvičeni k pokročilejším a specializovanějším činnostem URNA a na Organizační odbor. (Útvar rychlého nasazení Policie ČR – fan stránky, 2011)

Každý uchazeč o místo v Útvaru rychlého nasazení musí splnit náročné podmínky a extrémně obtížné přijímací řízení, které je následováno vstupním kurzem pro začínající členy URNA. (Útvar rychlého nasazení Policie ČR – fan stránky, 2011; Žák, 2013)

5.1 Odbor rychlého nasazení

Odbor rychlého nasazení je odpovědný za plnění úkolů a zajišťuje akceschopnost a připravenost jednotek útvaru. Dalšími úkoly je vypracovávání zásahové dokumentace neboli typové plány, které se používají k nasazení sil a prostředků URNA na území ČR i v zahraničí. (Stehlík, 2011)

TAKTICKÁ PŘÍPRAVA

Nejdůležitější, ale také nejvíce časově náročná část výcviku příslušníků URNA PČR, je taktická příprava. Rozděluje se na části nebo je procvičována v celkové činnosti. Mezi tematické části se řadí budova nebo dopravní prostředek. Dalším celkem jsou jiné prostory, mezi které řadíme silnici, zástavby nebo přehrady. Taktická příprava se odlišuje podmínkami, ve kterých musí příslušníci výcvik provádět. Mohou cvičit s úplnou výstrojí a výzbrojí nebo také v civilním oblečení. Hlavní schopností, která se trénuje, je rychlé rozhodování a vyhodnocení situace. Nácvik probíhá už od prvotního příjmu informace až do skončení zákroku. Útvar rychlého nasazení při taktické přípravě používá také technik zahraničních speciálních jednotek. (Stehlík, 2011)

STŘELECKÁ PŘÍPRAVA

Hlavním úkolem střelecké přípravy je, aby si každý nový příslušník vytvořil návyky. Zásadními technikami při střelbě jsou postoj, dýchání, držení zbraně, míření a výstřel. Ale ještě větší důraz se klade na bezpečné zacházení se zbraní. V přípravě se příslušník setká s cvičením různých postojů a poloh při střelbě. (Stehlík, 2011)

Ve střelecké přípravě se rychlost střelby zvyšuje dle výsledků jednotlivců. S postupným zrychlováním však nesmí přijít ztráta přesnosti. Při výcviku bojové střelby se střelecká příprava prolíná s přípravou taktickou. Mezi nesnadnou součástí řadíme bojovou střelbu s kompletním vybavením. Střelba se trénuje také za použití svítilen, nočního vidění, laseru nebo kolimátoru. Výcvik se pokouší přiblížit co nejvíce reálným situacím a terénu, kvůli čemuž patří k přípravě i střelba z aut, za pohybu, prohledávání objektů a prostor, střelba za různých kvalit osvětlení, střelba při kouři, hluku a další smysli omezujících manévrech. (Stehlík, 2011)

Obrázek 3 – Střelecká příprava (PČR, 2022)

PRÁCE VE VÝŠKÁCH A NAD VOLNOU HLOUBKOU

Jednou z hlavních příprav policistů Útvaru rychlého nasazení je práce ve výškách a nad volnou hloubkou. Díky těmto schopnostem mohou být nasazeni do lokací, které jsou hůře dostupné. Součástí základního výcviku je zvládnutí základních znalostí lanových technik s prvky technicko-pracovního lezení. (Stehlík, 2011)

Mezi hlavní úkoly, které se musí policista naučit, je vytvoření jistího bodu, dokázat využít přírodních překážek, staveb nebo jiných objektů. Při tomto výcviku je spolupracováno s Leteckou službou Policie ČR, která zajišťuje transport na hůře dostupná místa a následné slaňování. Útvar rychlého nasazení spolupracuje s odborníky z Hasičského záchranného systému, Horskou službou nebo také Vojenským odborem Fakulty tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy. (Stehlík, 2011)

Obrázek 4 – Slaňování (PČR, 2022)

TĚLESNÁ PŘÍPRAVA A SEBEOBRANA

Výborná fyzická zdatnost je nedílnou a významnou součástí k vykonávání všech úkolů, které by měl příslušník URNA plnit. Členové jsou kontrolováni lékaři a pravidelně prověřováni. K tomu jsou využívány náročné překážkové dráhy, běhy, plavání, lezení a také posilování. Svoji roli v přípravě mají také sporty jako jízda na kole, běžecké lyžování nebo splavování řek. Bojové sporty a různé styly sebeobrany jsou nedílnou součástí výcviku. (Stehlík, 2011)

Členové jsou každoročně prověřováni při mezinárodních soutěžích speciálních policejních jednotek. Při výcviku sebeobrany se trénuje více bojových technik a bere se z nich to, co je nejdůležitější. Útvar rychlého nasazení spolupracuje s externími specialisty na bojové umění jak z České republiky, tak i ze zahraničí. Sebeobrana se také dělí podle toho, jakého typu akce se příslušník účastní. (Stehlík, 2011)

PŘÍPRAVA NA ZAHRANIČNÍ OPERACE A OCHRANU VIP

Od roku 2003 byly na členy útvaru vystaveny nové požadavky na výcvik a vybavení. Musí se zdokonalovat v cizích jazycích, práce s navigací nebo mapami. Výcvik na zahraniční operace a ochranu VIP je součástí standardního výcviku a opírá se hlavně o taktickou přípravu. Tato příprava je zajišťována instruktorem pro výcvik ochrany VIP společně s oddělením speciálních služeb odboru speciálních služeb. Kromě celoročního prověřování jsou členové před každou zahraniční misí vystaveni čtrnáctidennímu intenzivnímu kurzu. Policisté jsou při ochraně VIP vystaveni složitým činnostem jako ovládání pancéřového vozidla, perfektní střelba nebo ovládání navigace a orientování se v mapách. Hlavní podstatou je znalost prostředí a zapamatování si celé oblasti, kde se akce vykonává. Znalost místních zvyklostí a všímání si maličkostí je podstatné při odhalení možných útočníků. Při přípravě útvar spolupracuje s Útvarem pro ochranu ústavních činitelů a přebírá některé jejich postupy a taktiky. (Stehlík, 2011)

ZDRAVOTNÍ PŘÍPRAVA

Jelikož při akcích Útvaru rychlého nasazení může dojít ke zranění, musí být příslušníci vyvíjeni v poskytování neodkladné první pomoci. Tato příprava je také začleněna do taktické přípravy. Každý rok se všichni příslušníci účastní školení o deseti vyučovacích hodinách. Česká protiteroristická jednotka je průkopníkem v používání nejmodernějšího vybavení. Cílem výcviku je zvládnutí poskytnutí kardiopulmonální resuscitace, přivolání odborné pomoci, uvolnění dýchacích cest, provádění nepřímé srdeční masáže, umělé vdechy, používat automatizovaný externí defibrilátor, znalost základů anatomie, umět používat přidělený zdravotnický materiál a spolupracovat s paramediky oddělení URNA. Důležitá je znalost a rozpoznání šoku, umět rozpoznat rány, popáleniny, zabránit tonutí nebo ošetřit poranění hlavy s rizikem poranění mozku. Paramedikům je určen kurz ve spolupráci se zdravotnickou záchrannou službou hlavního města Prahy. Jejich úkolem je také poskytnutí první pomoci v bojových podmínkách. Před zahraničními operacemi se policisté účastní dvoudenního zdravotnického kurzu, kde jsou opět seznámeni se základy první pomoci a kardiopulmonální resuscitace. (Stehlík, 2011)

PYROTECHNICI A POTÁPĚČI

Ve velkém počtu zákroků je potřeba pyrotechniků a potápěčů. Pyrotechnici jsou cvičeni v násilném prolamování otvorů s pomocí mechanických prostředků, výbušnin nebo střelných zbraní za účelem vniknutí do různých objektů. Jejich prací je například pyrotechnická prohlídka budov i osob nebo paralyzace a likvidace nástražného výbušného systému (dále v textu „NVS“). Pyrotechnici z URNA úzce spolupracují se specializovanými odborníky z pyrotechnického odboru. Zájemci o pozici pyrotechnika se účastní základního kurzu a potom kurzu rozšířeného o problematiku týkající se URNA v celkové délce tři a půl měsíce. Poté následují další kurzy. Své dovednosti si také tříbí při spolupráci s 601. skupinou speciálních sil Armády České republiky (dále v textu „AČR“) a při mezinárodních spolupracích s ostatními protiteroristickými jednotkami. (Stehlík, 2011)

Potápěči URNA jsou využíváni k překonávání vodního prostředí. Jejich výcvik organizuje speciální policejní pracoviště, školící středisko v Brně, kde absolvují každý rok také přezkoušení jak teoretických, tak praktických znalostí. Další výcviky už probíhají přímo v útvaru. Hlavními úkony, co musí zvládnout, jsou pohyb nad i pod vodní hladinou, vniknutí na palubu lodi či do objektu, navigaci anebo sběr informací, které se mohou nacházet například pod vodou. Všichni potápěči URNA mají také dosažený nejvyšší stupeň policejní klasifikace potápěčů. (Stehlík, 2011)

ZIMNÍ VÝCVIK

Ve spolupráci s Vojenským odborem Fakulty tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy uskutečňuje URNA zimní výcvik, který se řídí podle požadavků útvaru a ve spolupráci s instruktory. Kurz se zaměřuje na přesun v horském terénu za využití horského vybavení, použití topografie a lavinové problematiky. Součástí kurzu je lyžování, práce ve výškách a nad volnou hloubkou, lezení a slaňování. Provádí se také cvičení s vrtulníkem a příslušníci se učí ovládnutí sněžných skútrů. Cílem Zimního kurzu je tedy příprava specialistů na nasazení v zimních podmínkách a velkých nadmořských výškách. (Stehlík, 2011)

VÝSADKOVÁ PŘÍPRAVA

Již od počátku všech speciálních jednotek je součástí jejich výcviku výsadková příprava, a není tomu jinak ani v Útvaru rychlého nasazení. Výsadková příprava vychází se základů armádních výsadkových jednotek, ze které byla URNA vytvořena. Díky výsadku tak mohou jednotky zasáhnout kdekoliv a kdykoliv. (Stehlík, 2011)

Všichni příslušníci absolvují základní kurz, který se každoročně opakuje a obsahuje jak teoretický, tak praktický výcvik. Seznámí se s technikou, taktikami a za celý rok musí vykonat určitý počet seskoků od 400 do 4 000 metrů. Zvládnutím tohoto výcviku a minimálně osmdesáti seskoků získají odbornost výsadkář specialista. Speciální skupiny zaměřené na výsadkovou přípravu plní zvláštní úkoly za těžkých povětrných podmínek, v noci a za použití padákové techniky. (Stehlík, 2011)

Obrázek 5 – Výsadek útvaru na střeše budovy (Útvar rychlého nasazení Policie ČR – fan stránky, 2011)

5.2 Odbor speciálních služeb

Odbor speciálních služeb odpovídá za plnění stejných úkolů jako odbor rychlého nasazení. Odbor vznikl v devadesátých letech minulého století a zaměřuje se na speciální činnosti, které policisté URNA s obecnými znalostmi vykonávat nemohou. Odbor je rozdělen na oddělení odstřelovačů, spojení a dokumentace, vyjednávání a speciální přepravy. Řadí se zde i operační středisko a v minulosti zde bylo začleněno i oddělení pyrotechniků-potápěčů. (Stehlík, 2011)

ODDĚLENÍ Odstřelovačů

Odstřelovač je střelec, který je díky svému výcviku schopen precizně zasáhnout cíl, využívá maskování v terénu a budovách, ale je také i pozorovatelem a informátorem. Díky svému výcviku je schopen zaujmout perfektní pozici, zajistit si výhled v jakémkoli terénu a díky své vytrvalosti dlouhou dobu nehybně pozorovat nebo čekat na rozkaz s cílem zneškodnit cíl. A proto je výběr odstřelovače velmi náročný a osoba musí splnit velmi náročná kritéria. Při výcviku se uchazeč seznamuje se zbraněmi, materiálem, maskováním, vnitřní, přechodové, vnější a termální balistiky. Většina výcviku probíhá na střechách budov a na střelnici. Každý odstřelovač si vede střelecký deník, do kterého si zapisuje všechny informace z každého cvičení, což mu následně slouží jako pomůcka pro příští střelby. Před zařazením do výjezdového týmu je odstřelovač ve výcviku dva roky, poté se může účastnit zásahů. Odstřelovači vždy působí v týmu o dvou lidech, kdy jeden je odstřelovač a druhý pozorovatel. Mezi další specializované úkoly odstřelovačů patří ochrana významných osob, dlouhodobá pozorování zájmových objektů. (Cracow Shooting Academy, 2020; Lau, 2013; Stehlík, 2011)

ODDĚLENÍ Vyjednávání

Vyjednávání je součástí v běžné policejní praxi a má své místo i v Útvaru rychlého nasazení. Součástí oddělení je psychologické pracoviště, které hraje velkou roli ve výběru nových uchazečů o službu v URNA. Psychologické pracoviště také neustále sleduje psychologické klima útvaru a příslušníci zde mají možnost svěřit se jak s pracovními, tak soukromými problémy. Výcvik samotných vyjednavaců má dva stupně rozdělené na specializační a inovační kurzy, které jim poskytnou všechny poznatky v oblasti krizového vyjednávání a také praktické zkušenosti z policejních akcí s vyjednáváním. (Stehlík, 2011)

ODDĚLENÍ Spojení a dokumentace

Členové oddělení spojení a dokumentace patří k zásahové jednotce a zároveň plní své odborné úkoly týkající se znalostí v oblasti radiokomunikace, slaboproudu, výpočetní, sdělovací a komunikační techniky, fotografování a videodokumentace, nahrávání videí a zvuku. Zabezpečují spojení jak při akcích, tak při běžné činnosti útvaru. Policisté vykonávají také činnost dokumentace cvičných akcí, instruktáží a školení. Záznamy se dále používají a archivují jak pro URNA, tak i pro orgány činné v trestním řízení. Důležitou činností je také školení a výcvik členů útvaru v technických disciplínách a starost a zabezpečení fungování prostředků pro dokumentaci, spojení a výpočetní techniku. (Stehlík, 2011)

ODDĚLENÍ SPECIÁLNÍ PŘEPRAVY

Oddělení speciální přepravy vzniklo v souvislosti s častějším využíváním dopravních prostředků a k jejich obsluze. Specialistovi vycvičenému v tomto oddělení se říká „bojový řidič“ a jeho úkolem je zvládnutí rychlého přesunu jednotek na místo zásahu, zastavení na bezpečném místě, perfektní manévrování s vozidlem, ale také sledování, blokování, zastavování vozidel, sledování, ochrana ostatních vozidel nebo střelba z vozidla a na vozidla. Mezi další činnosti patří i převoz a přeprava zásilek, pachatelů nebo svědků. Kvůli rostoucím požadavkům na rychlost zásahu se v Útvaru rychlého nasazení klade na výcvik speciální přepravy velká pozornost. Bojovní řidiči musí během svého výcviku absolvovat čtyři úrovně speciálního školení. Jedná o výcvik základních dovedností s vozidly a výcvik v obydlených oblastech. Následuje výcvik s vozidly až na hraně svých možností a fyzikálních zákonů. V poslední úrovni výcviku učí tvrdé blokování vozidel, násilné výstupy a vstupy do vozidel, vytlačení ze silnice nebo také řízení vozidla s pravostranným řízením. (Stehlík, 2011)

OPERAČNÍ STŘEDISKO

Úkolem operačního střediska je příjem informací, vyhledávání pohotovosti a svolávání příslušníků Útvaru rychlého nasazení. Aby byl zásah útvaru úspěšný a vůbec se uskutečnil, musí přijít povel právě z operačního střediska. Operační středisko je funkční bez přestávky. Přes operační středisko probíhá komunikace i během zásahu a díky navigaci má středisko i přehled o pohybu a vozidel. Všechny hovory jsou zaznamenávány a uschovávány pro opakované přehrávání a dokumentaci zásahu. Mezi další úkoly střediska patří kontrola spojení s URNA v zahraničí a výdej dat z evidencí. (Stehlík, 2011)

5.3 Organizační odbor a výcviková základna

Organizační odbor URNA čítá nejméně zaměstnanců ze všech odborů, ale plní důležité úkoly v oblasti logistiky a činnosti odboru rychlého nasazení a odboru speciálních služeb. Vykonává ochranu utajovaných informací, zajišťují legislativu, technicky a materiálně zabezpečuje útvar a spravuje rozpočet. Další činností je řešení škod, úrazů a ubytování pro příslušníky. Základny v Praze a výcvikové základny v Borku u Rokycan spravuje právě organizační odbor. (Stehlík, 2011)

Důležitým územím pro Útvar rychlého nasazení je výcviková základna Borek, kterou útvar převzal začátkem devadesátých let 20. století. Jedná se o střežený areál různých budov a zařízení. V areálu probíhá standartní výcvik střelecké přípravy a taktické přípravy v objektech k tomu určených. Speciální přípravu zde vykonávají právě odstřelovači, pyrotechnici, vyjednaváči a řidiči. Na základně se konají také mezinárodní protiteroristická cvičení. Základna Borek je velmi střeženým objektem, který je v oblasti výcviku na mezinárodní úrovni. (Stehlík, 2011)

5.4 Výběrové řízení a vstupní kurz

Aby se uchazeč mohl účastnit výběrového řízení musí splnit několik podmínek. Mezi požadavky patří minimálně středoškolské vzdělání s maturitou a tři roky služebního poměru v bezpečnostním sboru. Samotné výběrové řízení se rozděluje do tří kol. V prvním kole uchazeč podstupuje komplexní lékařské vyšetření. Poté následuje test fyzické zdatnosti a motorických dovedností. Uchazeč musí splnit disciplíny jako běh na 60 a 5 000 metrů, plavání na 400 metrů, šplh na laně do výšky 4,5 metrů a překážkovou dráhu. Další disciplínou jsou kliky bez přerušování, přitahy na hrazdě a sedy-lehy, které jsou prováděny po dobu dvou minut. K úspěšnému zvládnutí testů musí uchazeč získat v každé disciplíně alespoň jeden bod a celkově minimálně 35 bodů. I když jsou testy fyzické zdatnosti náročné, tak nejdůležitějším ukazatelem je následující psychologické vyšetření, které za pomoci různých psychodiagnostických metod určuje, zda má uchazeč dostatečné psychické předpoklady ke službě v Útvaru rychlého nasazení. (PČR, 2022; Útvar rychlého nasazení Policie ČR – fan stránky, 2011)

Psychologické testy trvají šest až osm hodin a prověřují výkonové, osobní, interpersonální předpoklady, specifická interní kritéria, osobnost, pohotovost, reakce, trpělivost, únosnost, míru extroverze či introverze nebo emoce. Úspěšným zvládnutím psychologických testů uchazeč postupuje do druhého kola výběrového řízení. Druhým kolem je sedmidenní test odolnosti, tzv. „pekelný týden“. (PČR, 2022; Útvar rychlého nasazení Policie ČR – fan stránky, 2011)

Test do hloubky prověřuje fyzický a psychický stav uchazečů a chování v kolektivu, a to vše v extrémních podmínkách. Součástí jsou dlouhé orientační pochody a kolektivní úkoly. Každý uchazeč je vystaven nedostatku spánku a jídla. Na přísun tekutin se naopak velmi dbá. Po zvládnutí „pekelného týdne“ adept postupuje do posledního kola výběrového řízení. (PČR, 2022; Útvar rychlého nasazení Policie ČR – fan stránky, 2011)

Poslední částí přijímacího řízení je pohovor s výběrovou komisí ředitele URNA. Po prostudování výsledků testů a vyslechnutí názorů psychologa a instruktorů se komise rozhoduje, zda uchazeče přijme. Každoročně přijímací řízení úspěšně zvládne kolem 10 % uchazečů. (PČR, 2022; Útvar rychlého nasazení Policie ČR – fan stránky, 2011)

Úspěšným zvládnutím výběrového řízení prochází noví členové URNA vstupním kurzem. Zde se příslušníci seznamují se základními teoretickým a praktickým výcvikem. Například ve střelbě, taktice, práci ve výškách, sebeobraně a tak dále. Celý kurz se koná hlavně na výcvikové základně v Borku. Vstupní kurz trvá přibližně dva až tři měsíce. (Žák, 2013)

6 AKCE ÚTVARU A ZAHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE

Od vytvoření útvaru rychlého nasazení tak, jak ho známe dnes, uběhlo už více než třicet let a za tu dobu vykonala mnoho akcí a zásahů, které byly důležité pro zajištění bezpečnosti státu. O některých do dnešních dnů nemáme ponětí, ale jsou tu i takové, které byly velmi medializované, jako například dopadení Jiřího Kájínka. Tato akce však rozhodně nepatří k těm nejnebezpečnějším nebo nejdůležitějším. (Stehlík, 2011)

Útvar rychlého nasazení si za léta práce vytvořil mnoho dobrých a přátelských vztahů s ostatními protiteroristickými jednotkami světa, což hrálo velkou roli v jeho zdokonalování při ochraně státu. (Stehlík, 2011)

VZPOURA V LEOPOLDOVĚ

V březnu roku 1990 se uskutečnil největší zásah útvaru v jeho dějinách. Cílem zásahu bylo potlačení vzpoury odsouzených v nápravně výchovném ústavu v Leopoldově na Slovensku, kdy část vězňů odmítala pracovat a drželi hladovku. Incident vyvrcholil rozsáhlou amnestií prezidenta republiky, týkající se 485 vězňů. Začátek vzpoury začal 15. března 1990, kdy vězni ovládli celou věznici. Jejich požadavkem bylo okamžité propuštění. Vězni byli dobře vyzbrojeni, zabarikádováni proti postupu zásahových jednotek a měli v zajetí 150 vězňů nepodporující vzpuru jako rukojmí. Do akce se tedy zapojily jednotky útvaru, kolem tří set příslušníků Sboru nápravné výchovy a sto padesát vojáků 22. výsadkové brigády z Prostějova. Při zásahu byly také použity tři vrtulníky, dvanáct obrněných transportérů, dvacet požárních cisteren a asi osmdesát policejních psů. Zásah byl ukončen 29. března 1990 a bylo při něm zraněno dvacet devět vzbouřenců, jedenáct policistů a mrtvý byl jeden odsouzený. V zahraničí se zákrok v Leopoldově hodnotí velmi kladně, avšak místními politiky a novináři byl označován za hrubý a brutální vůči vězňům. (Hrbáček, 2020; Jedlička, 2022)

POLICEJNÍ AKCE „BÁRA“

Nejvýznamnější policejní akcí proti distribuci drog, které se Útvar rychlého nasazení účastnil ve spolupráci s Národní protidrogovou brigádou a Pátrací službou v devadesátých letech, byla akce používající krycí jméno „Bára“. Cílem akce bylo dopadení arabských obchodníků a překupníků hašiše. Celé akci předcházely měsíce sledování, pátrání a další detektivní práce protidrogové brigády. Akce samotná byla uskutečněna 15. června 1992 v prostorech mezinárodního letiště v Ruzyni, kde přistálo letadlo s překupníky z Alžíru. (Stehlík, 2011)

Podarilo se zadržet velký počet pachatelů. I když byl zákrok proveden perfektně, rychle a přesně, tak drogy samotné nalezeny nebyly kvůli náhodnému úniku informací. Díky akci „Bára“ byl omezen dovoz drog do tehdejšího Československa. (Stehlík, 2011)

KUBA 1990

Vůbec první akce útvaru, která se po změně politického režimu uskutečnila, byla v červenci 1990 na Kubě. Díky upadajícím vztahům Československa a Kubu se rozhodlo několik mužů, prohlašujících se za disidenty, napadnout Československé velvyslanectví v Havaně. Kvůli obavám, kdo muži jsou doopravdy a obavám, že se tamní bezpečnostní složky pokusí násilím proniknout do ambasády a tím ohrozit rukojmí, byli na místo vysláni dva příslušníci. Ve spěchu však mohli vycestovat pouze jako civilisté, a tak museli odletět beze všeho svého vybavení. Po důkladné pasové a celní kontrole na letišti byli při příjezdu k ambasádě napadeni muži spolupracující s těmi v budově. Díky jejich perfektnímu výcviku a ostražitosti se jim podařilo bez zranění uniknout. Díky starým zbraním nalezeným na ambasádě a provizorních obušcích, byli připraveni na zásah. Situaci znepríjemnil televizní projev Fidela Castra, který oba příslušníky označil za teroristy. Po několika dnech nezměněné situace pronikli členové útvaru do ambasády násilím. Avšak uvnitř už nikoho nenašli. Závěrem bylo, že celá akce byla provokací ze strany kubánských tajných služeb. Po ukončení akce se oba příslušníci bez problémů vrátili domů. (Stehlík, 2011)

ZADRŽENÍ RUSKOJAZYČNÉ MAFIE

Nejznámější akcí útvaru po vzniku samostatného českého státu, která se dostala i do televizí a na stránky novin, byl zásah proti ruskojazyčné mafii, který se uskutečnil 31. května 1995 v restauraci na pražském Smíchově. V podniku mělo dle policejních informací docházet ke scházení osob podezřelých z účasti na organizované prostituci a podvodech v mezinárodním měřítku. Byl proveden velmi profesionální zásah uskutečněný útvaru ve spolupráci s Útvarem pro odhalování organizovaného zločinu, pražské pořádkové policie a Cizinecké policie. Samotný zákrok trval pouze třicet pět minut. Oproti informacím se na místě nacházely nečekané počty osob. Samotná budova pak byla zkonstruována tak, že obsahovala falešné zdi a tajné místnosti. Během zásahu bylo zadrženo kolem dvou set osob. Úspěšným zákrokem došlo k narušení vlivu a činnosti ruskojazyčné mafie na území České republiky. (Stehlík, 2011)

MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE ÚTVARU RYCHLÉHO NASAZENÍ

Jakákoliv mezinárodní spolupráce byla před rokem 1990 prakticky nemožná, a tak se první mezinárodní kontakty začaly utvářet až v roce 1992 a to s jednou z nejlepších protiteroristických jednotek, britskou SAS. S jednotkou SAS má URNA dodnes velmi blízký a přátelský vztah. Provádí často společná cvičení a výcviky. (Redakce Válka Revue, 2016)

Útvar spolupracuje také s italskou jednotkou GIS (Gruppo di Intervento Speciale), speciální jednotkou belgické policie SIE (Speciaal Interventie Eskadron), nizozemskou BBE (Bijzondere Bijstands Eenheid), francouzskou policejní jednotkou RAID (Recherche Assistance Intervention Dissuasion), německou jednotkou spolkové policie GSG 9 (Grenzschutzgruppe 9), americkou jednotkou americké armády DELTA FORCE a také slovenskou jednotkou ÚOU. (Redakce Válka Revue, 2016)

Díky mezinárodním spolupracím Útvar rychlého nasazení nejen předává, ale i získává cenné zkušenosti a rady, které si jednotky mohou předat při vzájemných cvičeních. Tato cvičení přispívají ke vzájemnému zdokonalování protiteroristických skupin po celém světě. (Redakce Válka Revue, 2016)

7 CÍLE PRÁCE A POUŽITÉ METODY

Aby bylo možné pokračovat do praktické části bakalářské práce, je důležité určit si hlavní a dílčí cíle práce. Dále je potřeba specifikovat použité metody

CÍLE PRÁCE

Hlavním cílem bakalářské práce je na základě výsledků analýzy navrhnout případné změny a doporučení k řešení daného zásahu odstřelovače rychlého nasazení při zneškodnění pachatele. K tomu, aby byl hlavní cíl splněn, byly stanoveny následující dílčí cíle:

- Na základě dostupných odborných zdrojů zpracovat teoretické poznatky a formulovat teoretická východiska z dané problematiky.
- Zpracovat a provést analýzu zásahu odstřelovače Útvaru rychlého nasazení při zneškodnění pachatele.

VYUŽITÉ METODY

Sběr informací – byl použit v teoretické i praktické části práce. Jedná se o získávání co nejvíce informací o daném tématu z co možná nejvíce různých zdrojů. Se sesbíranými informacemi se dále nakládá dle potřeby.

Analýza – jedná se o rozklad jevu, situace... na dílčí části. Rozložené části jsou dále zkoumány. Analytická metoda byla využita při zkoumání možných pochybení zasahujícího odstřelovače Útvaru rychlého nasazení při zneškodnění pachatele.

Check List Analysis – jedná se o metodu, kdy se podle vytvořeného kontrolního seznamu ověřuje správnost či úplnost postupu. Metoda byla využita pro vizuální kontrolu správnosti postupu zasahujícího odstřelovače Útvaru rychlého nasazení při zneškodnění pachatele.

What-if – metoda je založena na brainstormingu, kdy pracovní skupina prověřuje neočekávané události, které v praxi mohou nastat. Pracovní skupina si pokládá otázky a následně na ně odpovídá. Dochází tak k identifikování potenciálních nežádoucích následků.

Maticе rizik – umožňuje vyhodnotit a zhodnotit rizika, která z procesu vyplývají dle zadaných kritérií – pravděpodobnost a dopad.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

8 POPIS ZÁSAHU Odstřelovače útvaru rychlého nasazení při zneškodnění pachatele.

Každý zásah Útvaru rychlého nasazení začíná rozhodnutím ředitele útvaru nebo pověřeného důstojníka, který o následném rozhodnutí informuje. Následně je informován náměstek policejního prezidenta pro Službu kriminální policie a vyšetřování. Celá pohotovostní jednotka je připravena na akci do patnácti minut od vyhlášení poplachu. Každá pohotovostní jednotka útvaru má dva odstřelovače.

Práce Útvaru rychlého nasazení se vyznačuje precizním a přesným zásahem. Tato práce nesmí být ohrožena případným nasazením člena ve špatné zdravotní kondici. Toto přehlednutí by mohlo vést ke zhoršení stavu jedince a tím způsobit problémy zbytku týmu. V případě odstřelovače nepřipadá v úvahu, aby byly nějak zhoršeny jeho střelecké dovednosti.

Odstřelovači jsou společně s týmem informováni o situaci na místě, lokaci, počtu pachatelů, rukojmí, požadavky a cíl zásahu. Z těchto informací si odstřelovači mohou udělat představu o místě a jaké by mohly být výhodné pozice pro jejich postavení. Špatným pochopením instrukcí neohrožují jenom sebe, ale celý tým a také okolí, ve kterém zasahují.

Kvůli nepřilákaní pozornosti se útvar většinou vysazuje mimo dohled pachatelů. Odstřelovači si ze získaných informací už určili, jaká místa v okolních budovách nebo na střeších, by mohly být výhodnými pozicemi pro zásah. Špatně zvolená střelecká pozice by mohla znemožnit střelbu nebo zmařit celý zásah.

V případě odstřelovačské dvojice se mohou odstřelovači rozdělit každý na jiné místo pro lepší pokrytí situace. Nebo také mohou spolupracovat na jednom místě, kdy jeden odvádí práci odstřelovače a druhý pozorovatele. Pozorovatel hlídá okolí před možnými neznámými hrozbami a informuje odstřelovače o možných změnách. Také podává informace ohledně proměnných, které mohou ovlivnit střelbu. Díky tomu se může odstřelovač plně soustředit na střelbu.

Každý odstřelovač si vedením střeleckého deníku vytváří „taháky“, které by mohl použít při následném cvičení nebo zásahu. Pokud se třeba odstřelovač nachází v situaci, která byla nacvičována na nějakém cvičení, může si pomocí informací z deníku ulehčit situaci. Špatným vedením deníku by mohlo dojít k opakování chyby, a proto je odstřelovačův deník důležitou pomůckou při střelbě.

Seřízení mířidla na zbraní jsou důležitou součástí přesné střelby. Mířidla by měla být seřízena už před samotným zásahem a dávno předtím. Seřízení se provádí tzv. „nástřelem“, kdy se snažíme docílit co nejmenšího rozptylu při střelbě na terč a následným seřízením optiky pro tu danou zbraň. Nastřelování se provádí u každé zbraně zvlášť, i když se jedná o stejný model. Každá zbraň totiž střílí jinak.

Poté následuje řada měření a získávání informací o poloze odstřelovače vůči poloze pachatele. Jedním z aspektů při střelbě je určení sí úhlu, pod kterým bude střelba prováděna. Střelba v šikmé rovině je prováděna na větší vzdálenost, než když bude odstřelovač provádět střelbu o několik pater níž v té samé budově v rovině vodorovně. Pokud je odstřelovači neznám úhel, a tím pádem vzdálenost, mohl by cíl např. přestřelit nebo dokonce zasáhnout rukojmí, za kterým se pachatel schovává.

Zjištění vzdálenosti je důležitým bodem pro provedení úspěšné střelby. Odstřelovač může použít laserový dálkoměr, který pomocí laseru zjistí přesnou vzdálenost k cíli. Pro zjištění vzdálenosti se mohou použít také mapy s měřítkem. Nejedná se o naprosto přesné měření, ale může se podle něj odstřelovač orientovat.

Určením špatné odchytky způsobené větrem může způsobit odklon střely jiným směrem, než odstřelovač původně zamýšlel. Při určování odchytky se odstřelovač orientuje za pomoci stanovení rychlosti, směru, síly a proměnlivosti větru s následným nastavením zaměřovacího dalekohledu.

Jelikož se cíl může pohybovat zrovna v momentě, kdy má odstřelovač provést zneškodnění, je potřeba, aby si určil předsazení. Díky informacím jako vzdálenost cíle, čas letu střely, rychlost pohybu cíle, úhel pohybu cíle a větrné podmínky je odstřelovač schopen určit potřebné předsazení pro střelbu na cíl v pohybu. Špatným předsazením může odstřelovač cíl zcela minout nebo ohrozit jiné osoby na místě zásahu.

Určení bodu pro zásah na těle pachatele je důležité z hlediska povahy zásahu. Záleží, zda je potřeba pachatele okamžitě usmrtit nebo jenom usmrtit. Nebo také, zda má odstřelovač prostor pro zásah do hlavy nebo musí provést střelbu na tělo pachatele. Také může odstřelovač dostat rozkaz, aby pachatele pouze vyřadil a pachatel přežil. Posledním krokem k výstřelu je samotný rozkaz a povolení střílet. Vystřelením v nevhodný moment by mohlo vést k ohrožení rukojmí nebo také odhalení týmu.

9 ANALÝZA RIZIK MOŽNÝCH POCHYBENÍ ZASAHOJÍCÍHO ODSTŘELOVAČE ÚTVARU RYCHLÉHO NASAZENÍ PŘI ZNEŠKODNĚNÍ PACHATELE

Druhá kapitola praktické části bakalářské práce se zabývá možnými pochybeními ze strany odstřelovače Útvaru rychlého nasazení při zneškodnění pachatele. Kvůli zjištění možných, avšak prakticky nepravděpodobných pochybení odstřelovače, byl vytvořen checklist se dvanácti otázkami. Kvůli následnému řešení problémů pomocí metody What-if v tabulce č. 6, bylo na každou otázku odpovězeno tak, aby z ní byl vyvozen problém, který bude následně řešen.

Tabulka 1 – Checklist ke kontrole práce odstřelovače (vlastní zdroj, 2022)

	Autor Checklistu:	Jan Jindra	
	Datum vytvoření Checklistu:	26. 4. 2022	
č.	Otázka	Ano	Ne
1	Pochopil odstřelovač instrukce k zásahu?		x
2	Vybral si odstřelovač správnou střeleckou pozici?		x
3	Byl odstřelovač v dobré zdravotní kondici?		x
4	Vystřelil odstřelovač v moment, kdy dostal pokyn?		x
5	Určil si odstřelovač správně odchytku způsobenou větrem?		x
6	Vedl si odstřelovač správně svůj střelecký deník?		x
7	Určil si odstřelovač správný bod pro zásah na těle pachatele?		x
8	Určil si odstřelovač úhel, pod kterým bude střílet?		x
9	Určil si odstřelovač správnou vzdálenost od pachatele?		x
10	Seřídil si odstřelovač mířidla na zbraní?		x
11	Určil si odstřelovač dostatečné předsazení pro střelbu na cíl v pohybu?		x
12	Měl odstřelovač na blízku svého kolegu odstřelovače?		x

Po vytvoření a zpracování checklistu byla každá odpověď převedena do metody What-if, která funguje na principu tzv. brainstormingu. Tým podílející se na skupinovém brainstormingu, skládající se z odborníka, autora práce a laika, následně převedl každou otázku z checklistu na příčinu a vyvodil z ní následky. Poté byla vymyšlena možná opatření k problémům a zjištěna míra pravděpodobnosti a dopadu.

V tabulce č. 2 lze vyčíst pravděpodobnost vzniku nežádoucí události a jaká je četnost tohoto výskytu. Pravděpodobnost je zde rozdělena do čtyř scénářů. *Výskyt není fyzicky možný* je scénářem *nepravděpodobným*, *výskyt 1x za dva roky* je scénářem *málo pravděpodobným*, *výskyt 1x za rok* je scénářem *pravděpodobným* a *výskyt 1x za měsíc a častěji* je scénářem *vysoce pravděpodobným*.

Tabulka 2 – Kategorie pravděpodobnosti (vlastní zdroj, 2022)

Označení	Název	Popis/definice
I.	nepravděpodobné	výskyt není fyzicky možný
II.	málo pravděpodobné	1× za dva rok
III.	pravděpodobné	1× za rok
IV.	vysoce pravděpodobné	1× za měsíc a častěji

Kategorie závažnosti dopadu se zjišťuje v tabulce č. 3. a popisuje, jak závažný dopad bude mít vzniklá nežádoucí událost. Kategorie jsou rozděleny na A až D a nazývají se *bezvýznamné*, *významné*, *kritické* a *katastrofické*. Následně lze z tabulky vyčíst dopady pochybení odstřelovače.

Tabulka 3 – Kategorie závažnosti dopadu (vlastní zdroj, 2022)

Označení	Název	Popis (kategorie dopadů, jednotky)
		Dopad pochybení odstřelovače
A	<i>bezvýznamné</i>	nemá dopad, nedojde k ohrožení zásahu
B	<i>významné</i>	lehké, ale snadno napravitelné pochybení
C	<i>kritické</i>	zmařený zásah, zhoršení situace na místě zásahu
D	<i>katastrofické</i>	zbytečné zranění nebo úmrtí

Dosazením čísel a písmen do matice rizik, vycházející z postupného vyplňování čísel, dosáhneme výsledkové hodnoty. Matice je dosazována z levého horního rohu a začíná se od nejnižších kategorií dopadu a pravděpodobnosti. S nejvyššími hodnotami končíme v pravém dolním rohu.

Tabulka 4 – Matice rizik (vlastní zdroj, 2022)

P/D	A	B	C	D
I.	1	3	6	10
II.	2	5	9	13
III.	4	8	12	15
IV.	7	11	14	16

Z těchto hodnot bylo následně vyvozena míra přijatelnosti rizika v tabulce č. 5. Tabulka určuje, zda je riziko *přijatelné*, *přechodně přijatelné* nebo *nepřijatelné* v dané situaci.

Tabulka 5 – Kategorie přijatelnosti (vlastní zdroj, 2022)

Označení	Název	Popis
1 až 7	přijatelné	Riziko je přijatelné, není potřeba s ním nic dělat, ale je nutné ho uvést do registru rizik a sledovat jeho vývoj v čase.
8 až 13	přechodně přijatelné	Riziko je přechodně přijatelné, je potřeba vypracovat plán opatření s harmonogramem implementace opatření
14 až 16	nepřijatelné	Riziko je nepřijatelné, opatření pro ošetření rizika musí být implementována okamžitě – proces nesmí být do té doby spuštěn!

Postupným vyplněním tabulky pomocí metody What-if byly zjištěny všechny potřebné podrobnosti a následně byla navržena opatření na daný problém. Otázka v metodě What-if je pokládána stylem: *Co se stane, když...*

Tabulka 6 – Metoda What-if (vlastní zdroj, 2022)

č.	Příčina	Následek	Návrh opatření k minimalizaci škod	P	D	R
1	Odstřelovač nepochopil instrukce k zásahu.	Špatný postup při zásahu.	Zlepšení komunikace.	I	C	6
		Zbytečné usmrcení/poranění.	Zlepšení komunikace	I	D	10
2	Odstřelovač nevybral správnou střeleckou pozici.	Znemožnění střelby.	Urychleně najít lepší pozici.	II	B	3
		Zmaření zásahu.	Lépe volit střelecké pozice.	I	D	10
3	Odstřelovač byl ve špatné zdravotní kondici.	Zhoršení zdravotního stavu.	Delší rekonvalescence.	I	B	3
		Zhoršení střeleckých schopností.	Odmítnutí provést zásah.	I	C	6
4	Odstřelovač vystřelil dříve, než dostal pokyn.	Zhoršení probíhající situace.	Poslouchat rozkazy velitele.	I	D	10
		Zbytečné usmrcení/poranění.	Poslouchat rozkazy velitele.	I	D	10
5	Odstřelovač neurčil správně odchylku způsobenou větrem.	Odklon kulky mimo pachatele.	Určení odchylky dle zavedeného systému.	I	C	6
		Zbytečné usmrcení/poranění.	Určení odchylky dle zavedeného systému.	I	D	10
6	Odstřelovač si nevedl správně svůj střelecký deník.	Opakování chyby zapsané do deníku.	Kontrola deníku a soustředění při zapisování.	I	B	3
7	Odstřelovač neurčil správný bod pro zásah na těle pachatele.	Znemožnění okamžitého smrtelného zásahu.	Lépe určit bod, na který je potřeba střílet.	I	D	10
		Znemožnění smrtelného zásahu.	Lépe určit bod, na který je potřeba střílet.	I	D	10
		Znemožnění vyřazovacího smrtelného zásahu.	Lépe určit bod, na který je potřeba střílet.	I	D	10
		Znemožnění vyřazovacího zásahu.	Lépe určit bod, na který je potřeba střílet.	I	D	10

Tabulka 6 – Metoda What-if – pokračování (vlastní zdroj, 2022)

č.	Příčina	Následek	Návrh opatření k minimalizaci škod	P	D	R
8	Odstřelovač neurčil úhel, pod kterým střílel.	Kulka mine cíl.	Řídit se dle zavedených postupů pro střelbu pod úhlem.	I	C	6
		Zbytečné usmrcení/poranění.	Řídit se dle zavedených postupů pro střelbu pod úhlem.	I	D	10
9	Odstřelovač si neurčil správnou vzdálenost od pachatele.	Kulka mine cíl.	Určit si vzdálenost dle zavedených postupů.	I	C	6
		Zbytečné usmrcení/poranění.	Určit si vzdálenost dle zavedených postupů.	I	D	10
10	Odstřelovač si neseřídil mířidla na zbrani.	Zbraň míří jiným směrem, než odstřelovač zamýšlí.	Seřídit mířidla dle zavedených postupů.	I	C	6
		Zbytečné usmrcení/poranění.	Seřídit mířidla dle zavedených postupů.	I	D	10
11	Odstřelovač si neurčil dostatečné předsazení pro střelbu na cíl v pohybu.	Kulka mine cíl.	Určit si předsazení dle zavedených postupů.	I	C	6
		Zbytečné usmrcení/poranění.	Určit si předsazení dle zavedených postupů.	I	D	10
12	Odstřelovač neměl na blízku kolegu odstřelovače.	Absence kolegy zvýšila vznik potenciální hrozby.	Pokud je možnost, jít do zásahu ve dvou.	II	C	9
		Odstřelovač nemohl být kolegou upozorněn na možné chyby.	Pokud je možnost, jít do zásahu ve dvou.	II	B	5

Metoda What-if použita v tabulce 2. nám poskytla následující závěry:

- Jestliže odstřelovač nepochopil instrukce k zásahu, je zde šance, že zvolí špatný postup při zásahu, než byl původně zamýšlen a tím bude zmařen zásah celého týmu. Je zde i možnost, že odstřelovač díky nepochopeným instrukcím a jinému postupu zraní nebo zneškodní pachatele, i když to nebylo vyžadováno.

- Z problému můžeme vyvodit, že pokud odstřelovač nerozumí instrukcím, tak by se měl doptat na vše, čemu nerozumí nebo je mu nejasné a lépe komunikovat se svými kolegy.
  - Z tabulek matice rizik a kategorie přijatelnosti vyplývá, že špatný postup při zásahu řadíme do rizika *přijatelného*. Problémem se tedy není nutno nadále zabírat. Důležité je ale zavést riziko do seznamu rizik a vytvořit na něho opatření.
  - Možnost zbytečného usmrcení nebo zranění pachatele byla vyhodnocena jako *přechodně přijatelné*. Je nutné vypracovat plán opatření a následně ho aplikovat na daný problém. Avšak toto platí pouze z hlediska teoretického, z praktického hlediska by se mělo jednat o riziko *nepřijatelné*. Zde by musela být opatření zřízena a aplikována okamžitě.
- 2. Jakmile odstřelovač nevybere správnou střeleckou pozici, je zde možnost, že bude celý zásah zmařen kvůli špatnému výhledu na cíl nebo pozdnímu výstřelu kvůli špatné pozici či přesunu.
  - Jestliže si odstřelovač nevybere správnou střeleckou pozici, což následně ovlivní jeho střelbu, je potřeba lépe vyhledávat dobré střelecké pozice nebo uskutečnit rychlý přesun na vyhovující pozici.
    - Z tabulek vyplývá, že znemožnění střelby špatně zvolenou střeleckou pozicí je rizikem *přijatelným*. Problémem se tedy není nutno nadále zabírat. Důležité je ale zavést riziko do seznamu rizik a vytvořit na něho opatření.
    - Možný vznik zmařeného zásahu je dle tabulky matice rizik rizikem *přechodně přijatelným*. Zde je nutné vypracovat plán opatření a následně ho aplikovat na daný problém. Avšak toto platí pouze z hlediska teoretického, z praktického hlediska by se mělo jednat o riziko *nepřijatelné*. Zde by musela být opatření zřízena a aplikována okamžitě.

3. V případě, že by byl odstřelovač při zásahu ve špatné zdravotní kondici, je zde pravděpodobnost zhoršení jeho zdravotního stavu spojená s ohrožením celého zásahu. Špatný zdravotní stav i následné zhoršení by mohlo omezit u odstřelovače schopnost střelby.
  - Zatímco odstřelovač není v dobrém zdravotním, měla by mu být umožněna delší rekonvalescence nebo by mu mělo být umožněno provedení zásahu odmítnou. Zásah by měl být svěřen odstřelovači, který je v dobré zdravotní kondici.
    - Výskyt zhoršení zdravotního stavu nebo zhoršení střeleckých schopností bylo podle tabulky rizikem *přijatelným*. Problémem se tedy není nutno nadále zabývat. Důležité je ale zavést riziko do seznamu rizik a vytvořit na něho opatření.
4. Když odstřelovač vystřelí dříve, než mu je dán pokyn, mohlo by dojít ke zhoršení celé situace na místě činu nebo zbytečnému usmrcení pachatele, k čemuž nemuselo v závěru vůbec dojít.
  - Pokud odstřelovač, který má většinou lepší přehled nad celou situací než zbytek týmu, vystřelí dříve než dostane pokyn, měl by k tomu mít velmi dobrý důvod. Pokud si svůj náhlý výstřel neobhájí, jedná se o porušení rozkazu a následně by měl být dostatečně potrestán a příště poslouchat rozkazy velitele.
    - Možné zhoršení situace bylo vyhodnoceno jako riziko *přechodně přijatelné*. Zde je nutné vypracovat plán opatření a následně ho aplikovat na daný problém.
    - Možnost zbytečného zranění nebo usmrcení je hodnoceno jako riziko *přechodně přijatelné*. Zde je nutné vypracovat plán opatření a následně ho aplikovat na daný problém. Avšak toto platí pouze z hlediska teoretického, z praktického hlediska by se mělo jednat o riziko *nepřijatelné*. Zde by musela být opatření zřízena a aplikována okamžitě.
5. Pokud si odstřelovač správně neurčil odchylku způsobenou větrem, mohlo by dojít k odklonu kulky mimo pachatele. Následně by mohlo dojít ke zbytečnému zranění nebo usmrcení.

- Aby odstřelovač provedl přesný zásah, musí si určit odchylku způsobenou větrem za pomoci stanovení rychlosti, směru, síly a proměnlivosti větru s následným nastavením zaměřovacího dalekohledu. Tímto následně docílí přesnější střelby.
  - Z tabulek matice rizik a kategorie přijatelnosti vyplývá, že odklon kulky mimo pachatele je rizikem *přijatelným*. Problémem se tedy není nutno nadále zabírat. Důležité je ale zavést riziko do seznamu rizik a vytvořit na něho opatření.
  - Výskyt zbytečného usmrcení nebo zranění je v tabulce rizikem *přechodně přijatelným*. Zde je nutné vypracovat plán opatření a následně ho aplikovat na daný problém. Avšak toto platí pouze z hlediska teoretického, z praktického hlediska by se mělo jednat o riziko *nepřijatelné*. Zde by musela být opatření zřízena a aplikována okamžitě.
- 6. V případě špatného vedení střeleckého deníku je pravděpodobné, že si odstřelovač zapíše do deníku zápis z předchozího zásahu nebo tréninku. Když je zápis ovšem chybný, je zde pravděpodobnost, že se při příští střelbě za stejné situace jako minule vyskytne chyba, která vychází ze špatného zápisu ve střeleckém deníku.
  - Zápisový odstřelovače v deníku by měly být vždy správné a sám odstřelovač by si měl dát pozor, co si zapisuje. V případě zásahu za podobné situace, jaká je zapsána v deníku, odstřelovač použije informace z deníku. Takový zápis může usnadnit zásah, a tak je vedení deníku jednou z důležitých prací odstřelovače.
    - Možný výskyt špatného zápisu v odstřelovačově deníku je hodnoceno jako riziko *přijatelné*. Problémem se tedy není nutno nadále zabírat. Důležité je ale zavést riziko do seznamu rizik a vytvořit na něho opatření.
- 7. Jestliže si odstřelovač neurčil správný bod pro zásah na těle pachatele, vyskytuje se zde pravděpodobnost, že provede jiný druh zneškodnění pachatele, než původně zamýšlel.

- Určení bodu pro zásah na těle pachatele závisí na tom, jakým způsobem chce odstřelovač provést zneškodnění. *Okamžitý smrtelný zásah* je používán, když je potřeba eliminovat pachatele bez následných svalových křečí, které mohou způsobit následný výstřel ze zbraně pachatele. Odstřelovač toho docílí přerušением spojení mezi prodlouženou míchou a mozkem. *Smrtelný zásah* je používán, pokud pachatel momentálně nijak neohrožuje své okolí. Zde se svalové křeče nepovažují za hrozbu, a tak může odstřelovač zasáhnout i jinou část mozku. *Vyřazovací smrtelný zásah* odstřelovač směřuje na srdce nebo na střed prsní kosti. Používá se, pokud při zásahu není prostor nebo možnost zásahu do hlavy, avšak minutím určených bodů může dojít k následné cca minutové funkci mozku. Proto při tomto typu zneškodnění jsou používáni odstřelovači dva, kdy druhý výstřel, následující ihned po prvním, potvrzuje zneškodnění pachatele. *Vyřazovací zásah* odstřelovač použije, pokud je potřeba pachatele neusmrtit. Výstřel je veden na body, kde se nenacházejí žádné životně důležité orgány.
    - Možnost znemožnění okamžitého smrtelného zásahu, smrtelného zásahu, vyřazovacího smrtelného zásahu a vyřazovacího zásahu je v tabulce rizikem *přechodně přijatelným*. Zde je nutné vypracovat plán opatření a následně ho aplikovat na daný problém. Avšak toto platí pouze z hlediska teoretického, z praktického hlediska by se mělo jednat o riziko *nepřijatelné*. Zde by musela být opatření zřízena a aplikována okamžitě.
8. Když si odstřelovač neurčil úhel, pod kterým provede střelbu, je zde pravděpodobnost zbytečného zranění či usmrcení pachatele nebo rukojmí. Střela také může úplně minout cíl.
- Pokud odstřelovač střílí pod úhlem, musí mít na paměti, že je dráha střely v šikmé rovině delší než v rovině vodorovné. Proto je potřeba seřídít mířidla na větší vzdálenost. Jestliže odstřelovač nemá čas na nastavování mířidel a má je nastaveny na rovinu vodorovnou, tak musí mířit výš, než se cíl nachází. V opačném případě musí odstřelovač mířit níže, než kam chce zasáhnout cíl.

- Úplné minutí cíle je hodnoceno rizikem *přijatelným*. Problémem se tedy není nutno nadále zaobírat. Důležité je ale zavést riziko do seznamu rizik a vytvořit na něho opatření.
  - Výskyt zbytečného usmrcení nebo zranění je v tabulce rizikem *přechodně přijatelným*. Zde je nutné vypracovat plán opatření a následně ho aplikovat na daný problém. Avšak toto platí pouze z hlediska teoretického, z praktického hlediska by se mělo jednat o riziko *nepřijatelné*. Zde by musela být opatření zřízena a aplikována okamžitě.
9. V případě odstřelovačem špatně určené vzdálenosti od pachatele může dojít k úplnému minutí cíle nebo nechtěného zneškodnění či zranění. Ohrožení jsou také rukojmí, kteří mohou být zraněni či usmrceni.
- Zjištění vzdálenosti od cíle je součástí přesné střelby. Vzdálenost se dá změřit mnoha způsoby, odstřelovači používají hlavně laserové dálkoměry nebo mapy. Laserový dálkoměr funguje na principu zaměření laseru na cíl a počítač si spočítá vzdálenost z času, za který se paprsek odrazil od cíle a dorazil zpět do dálkoměru. Použití mapy s měřítkem je méně přesné, ale pokud známe naši polohu a polohu cíle, dá se podle ní odhadnout vzdálenost.
    - Rizikem *přijatelným* bylo označeno úplné minutí cíle. Problémem se tedy není nutno nadále zaobírat. Důležité je ale zavést riziko do seznamu rizik a vytvořit na něho opatření.
    - Rizikem *přechodně přijatelným* bylo označeno zbytečné usmrcení nebo zranění pachatele či rukojmí. Zde je nutné vypracovat plán opatření a následně ho aplikovat na daný problém. Avšak toto platí pouze z hlediska teoretického, z praktického hlediska by se mělo jednat o riziko *nepřijatelné*. Zde by musela být opatření zřízena a aplikována okamžitě.
10. Jestliže si odstřelovač správně nenastavil mířidla na zbrani, je pravděpodobnost, že zbraň míří jinými směrem, než odstřelovač zamýšlí. Špatné nastavení následně povede k minutí cíle nebo nechtěnému zranění či usmrcení rukojmí nebo pachatele.

- Nastavení mířidel se provádí nástřelem zbraně většinou na střelnici. I když jsou dvě zbraně totožné, každá může střílet jinak. Proto je důležitý nástřel zbraně a následné nastavení mířidel jak vertikálně, tak horizontálně.
    - Možnost toho, že zbraň bude mířit na jiný bod, než odstřelovač zamýšlí, je rizikem *přijatelným*. Problémem se tedy není nutno nadále zaobírat. Důležité je ale zavést riziko do seznamu rizik a vytvořit na něho opatření.
    - Z tabulek matice rizik a kategorie přijatelnosti vyplývá, že zbytečné zranění nebo usmrcení je rizikem *přechodně přijatelným*. Zde je nutné vypracovat plán opatření a následně ho aplikovat na daný problém. Avšak toto platí pouze z hlediska teoretického, z praktického hlediska by se mělo jednat o riziko *nepřijatelné*. Zde by musela být opatření zřízena a aplikována okamžitě.
11. Když si odstřelovač neurčil dostatečné předsazení při střelbě na cíl v pohybu, může dojít k tomu, že kulka úplně mine cíl. Dalším následkem je možné zbytečné zranění nebo usmrcení pachatele či rukojmí.
- Ke správnému předsazení při střelbě je důležité zohlednit několik informací. Vzdálenost cíle, čas letu střely, rychlost pohybu cíle, úhel pohybu cíle a větrné podmínky. Díky těmto informacím je následně odstřelovač schopen dostatečně předsadit a provést úkon.
    - Možnost, že kulka mine cíl, byla vyhodnocena jako riziko *přijatelné*. Problémem se tedy není nutno nadále zaobírat. Důležité je ale zavést riziko do seznamu rizik a vytvořit na něho opatření.
    - Možné zbytečné usmrcení nebo zranění pachatele či rukojmí je rizikem *přechodně přijatelným*. Zde je nutné vypracovat plán opatření a následně ho aplikovat na daný problém. Avšak toto platí pouze z hlediska teoretického, z praktického hlediska by se mělo jednat o riziko *nepřijatelné*. Zde by musela být opatření zřízena a aplikována okamžitě.

12. Pokud by odstřelovač neměl na blízku svého kolegu odstřelovače „pozorovatele“, mohlo by dojít k ohrožení odstřelovače neznámou hrozbou nebo by nemohl být upozorněn na svá pochybení.

- Mít v blízkosti druhého odstřelovače „pozorovatele“ je velkou výhodou při zásahu. Pozorovatel kontroluje a hlídá okolí a získává data o všech proměnných, které jsou důležité pro přesnou střelbu a odstřelovač se může soustředit na práci se zbraní.
  - Výskyt vzniku potencionální hrozby způsobenou absencí druhého odstřelovače je hodnoceno rizikem *přechodně přijatelným*. Zde je nutné vypracovat plán opatření a následně ho aplikovat na daný problém.
  - Z tabulek matice rizik a kategorie přijatelnosti vyplývá, že neupozornění na chyby kvůli absenci druhého odstřelovače je rizikem *přijatelným*. Problémem se tedy není nutno nadále zabírat. Důležité je ale zavést riziko do seznamu rizik a vytvořit na něho opatření.

SHRNUTÍ ANALÝZY RIZIK MOŽNÝCH POCHYBENÍ ZASAHUJÍCÍHO Odstřelovače útvaru rychlého nasazení při zneškodnění pachatele.

- Celkem bylo nalezeno 12 možných příčin plynoucích z možného pochybení zasahujícího odstřelovače útvaru rychlého nasazení při zneškodnění pachatele.
- Z celkového počtu 25 následků je 24 *nepravděpodobných* a *výskyt není fyzicky možný*. Pouze jediný následek je hodnocen jako *málo pravděpodobný* a jeho výskyt je přibližně $1 \times$ za rok. *Pravděpodobné* a *vysoce pravděpodobné* následky nebyly nalezeny.
- Z celkového počtu 25 následků byl dopad u 3 z nich kategorizován jako *významný*, tudíž *nemá dopad* a *nedojde k ohrožení zásahu*. Za dopad *kritický* bylo označeno 7 následků, které mohou způsobit *zkažení zásahu* nebo *zhoršení situace na místě zásahu*. Zbylých 13 následků je označeno za *katastrofické* a mohly by způsobit *zbytečné úmrtí nebo zranění*

- Z tabulek č. 4 „Matice rizik“ a č. 5 „Kategorie přijatelnosti“ bylo vyhodnoceno celkem 10 *přijatelných* rizik, jimiž se není nutno dále zabírat. Důležité je ale zavést riziko do seznamu rizik a vytvořit na něho opatření. Zbylých 15 následků bylo vyhodnoceno jako rizika *přechodně přijatelná* a je nutné na ně vypracovat plán opatření a následně ho aplikovat na dané problémy.
- Následky jako zmaření zásahu a zbytečné usmrcení či zranění je v práci označeno jako *přechodně přijatelné*. Toto tvrzení však vychází pouze z teoretického hlediska. V praxi by takováto situace byla považována za *nepřijatelnou*!

10 ZMĚNY A DOPORUČENÍ

Z výsledků analýzy bylo zjištěno, že výsledky lze posuzovat pouze z teoretického hlediska. Z praktického hlediska jsou takováto pochybení zcela *nepřijatelná* a v případě výskytu takového problému jde o závažnou věc, která by se musela řešit okamžitě bez odkladu.

V případě, že by tato pochybení opravdu nastala, byly stanoveny určité změny a doporučení k danému problému:

1. Při výskytu problému špatné komunikace a nepochopení instrukcí se doporučuje určitě zlepšit soustředění. A následně, pokud něčemu člen útvaru nerozumí, tak by se měl doptat na vše mu nesrozumitelné. Důležitá je také zlepšení komunikace v týmu.
2. Výskytem problému špatného výběru střelecké pozice ještě není zásah zmařen, ale samotný další přesun už zabere čas, který je potřeba pro zásah. V tomto případě se doporučuje vždy lépe zjistit informace o okolí,
3. Situace, kdy by byl nasazen odstřelovač útvaru, který je ve špatné zdravotní kondici, by se stát určitě neměl. Doporučuje se nasazení jiného příslušníka Útvaru rychlého nasazení, který celou situaci zvládne bez problému a indisponovanému jedinci nechá větší prostor pro rekonvalescenci.
4. Neuposlechnutí rozkazu ze strany odstřelovače by muselo být velice dobře odůvodněno, aby se ukázalo, že odstřelovač udělal právě tímto rozhodnutím správnou věc. Jelikož odstřelovač vidí celou situaci z jiného úhlu pohledu a mnohdy má nad ní lepší přehled, tak by měl mít nějakou částečně velící funkci.
5. Při špatném určení odchylnky větrem si odstřelovač musí být vědom, že může ohrozit i rukojmí. Doporučuje se lepší práce s měřicími přístroji, náročnější tréninky a také rozšíření teoretických znalostí.
6. Špatným vedením svého deníku odstřelovač neohrožuje jen sebe a svůj tým, ale i své okolí. Jelikož z informací, co si zapsal, může čerpat kdykoliv, tak může zapsanou chybu opakovat při zásahu. Doporučil bych větší kontrolu nad deníky a určitě si po každém cvičení nebo zásahu projít, co si odstřelovač zapsal.
7. Při špatném určení bodu pro zásah na těle pachatele může odstřelovač výstřelem provést něco jiného, než bylo původně zamýšleno. Zde se doporučuje preciznější tréninky a znalost teorie při zneškodnění pachatele.

8. Pokud chce odstřelovač provést precizní střelbu, měl by znát úhel, pod kterým provádí střelbu. V této oblasti se doporučuje zlepšit trénink střelby a zlepšit teoretické znalosti.
9. Určením špatné vzdálenosti je jedním ze základních bodů při zaměřování na cíl. Doporučuje se lepší práce s laserovými dálkoměry a o to více zlepšit práci s mapami, které jsou výbornou pomůckou při odhadu vzdálenosti.
10. Nemít správně seřízena mířidla na zbraní je nepřípustné. Odstřelovač by si měl provést nástřel a seřídít mířidla, už když zbraň dostane. Jinak není možnost provádět přesnou střelbu. V tomto případě nelze stanovit žádná doporučení, protože se jedná o věc automatickou, která je prováděna s každou zbraní ihned, když se začne používat.
11. Při střelbě na cíl v pohybu je potřeba si určit předsazení zbraně kvůli provedení přesné střelby. Zde lze doporučit jen intenzivnější trénink a zdokonalování teoretických znalostí.
12. Odstřelovač buď zasahuje sám nebo ve dvojici s druhým odstřelovačem „pozorovatelem“. Vždy záleží na situaci, ale doporučuje se být vždy ve dvojici. Odstřelovač se pak může plně soustředit na střelbu. A i když si myslíme, že jsme v bezpečí, tak nikdy nevíme, zda nehrozí nějaké nebezpečí.

Z těchto závěrů lze vyvodit, že Útvar rychlého nasazení je připraven vždy opravdu precizně a odstřelovači o to více. Právem si zaslouží ohodnocení jedné z nejlepších protiteroristických jednotek na světě.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se věnovala problematice *Výcvik a využití odstřelovačů Útvaru rychlého nasazení*. Hlavním cílem práce bylo na základě výsledků analýzy navrhnout případné změny a doporučení k danému zásahu. Teoretické poznatky dané problematiky, které byly jedním z dílčích cílů, byly zpracovány jak pomocí odborných literatur, tak odborných poznatků a interních informací osob orientujících se v této problematice. Druhým dílčím cílem bylo zpracování analýzy zásahu odstřelovače Útvaru rychlého nasazení při zneškodnění pachatele. Díky konzultaci s odborníky a následnými výsledky z analýzy byly navrženy případné změny a opatření.

Úvod práce se věnuje uvedení do problematiky jednoduchým seznámením s ochranou obyvatelstva, integrovaným záchranným systémem, policií České republiky a samotným útvarem rychlého nasazení. Následně práce seznamuje s historií útvaru a jeho vývojem a změnami, kterými si musel projít. Navazující kapitola se věnuje struktuře útvaru a výcviku jednotek jednotlivých složek útvaru. Součástí kapitoly je také přijímací řízení a vstupní kurz, kterým si každý uchazeč musí projít. Poslední kapitolou teoretické části se věnuje nejznámějším zásahům Útvaru rychlého nasazení a krátkým seznámením s mezinárodní spoluprací s ostatními protiteroristickými jednotkami světa.

V praktické části je popsán imaginární zásah odstřelovače útvaru rychlého nasazení při zneškodnění pachatele, na který následně navazuje kapitola obsahující analýzu řešící možná pochybení tohoto odstřelovače při takovém zásahu. Díky výsledkům analýzy bylo dospěno k závěru, že je v této oblasti veliký rozdíl mezi teorií a samotou praxí. Mezitím co analýza označuje rozebírané problémy jako *přijatelné* či *přechodně nepřijatelné*, tak v praxi a při reálném zásahu jsou tyto problémy zcela *nepřijatelné* a jejich výskyt je prakticky nulový. Závěrem lze říci, že stanovené cíle bakalářské práce byly splněny.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

CRACOW SHOOTING ACADEMY, 2020. *Who is “sniper”*. [online]. [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://www.shootingcracow.com/en/who-is-a-sniper/>

GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU, 2022. *Co je to IZS? Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. [cit. 2022-04-26]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/co-je-to-izs.aspx>

HRBÁČEK, Jan, 2020. *Peklo za vysokou zdi. Před 30 lety potlačily ozbrojené složky nejtvrší vězeňskou vzpouru v československých věznicích*. Ekonomický deník [online]. [cit. 2022-04-26]. Dostupné z: <https://ekonomickydenik.cz/peklo-za-vysokou-zdi-pred-30-let-potlacili-ozbrojene-slozky-nejtvrdsi-vezenskou-vzpouru-ceskoslovenskych-veznicich/>

JEDLIČKA, Miroslav, 2022. *Věznice Leopoldov – Slovensko*. Kriminalistika [online]. [cit. 2022-04-26]. Dostupné z: <https://kriminalistika.eu/muzeumzla/leopoldov/leopoldov.html>

LAU, Mike R., 2013. *Vojenský a policejní odstřelovač: příručka přesné střelby pro armádní a policejní odstřelovače*. Praha: Naše vojsko. ISBN 80-206-0708-0.

LEIGH, Neville, 2017. *European Counter-Terrorist Units 1972-2017: Czech Republic*. Velká Británie: Bloomsbury Publishing. ISBN 9781472825278.

LEIGH, Neville, 2017. *Moderní odstřelovači*. Přeložil Petr TŮMA. Praha: Mladá fronta. ISBN 978-80-204-4379-3.

MINISTERSTVO VNITRA – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY, 2020. *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030* [online]. [cit. 2022-04-27].

MUZEUM POLICIE ČR, 2016. *Ostřelovač Petr v místě akce*. In: *Český rozhlas* [online]. [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://dvojka.rozhlas.cz/sites/default/files/styles/lightbox/public/images/03588831.jpeg?itok=jJ9Ww6ab>

POLICIE ČR, 2022. *Policie České republiky – Útvar rychlého nasazení*, [online]. [cit. 2022-04-26]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/utvar-rychleho-nasazeni-policie-ceske-republiky-utvar-rychleho-nasazeni.aspx>

POLICIE ČR, 2022. *Policie České republiky* [online]. [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx>

POLICIE ČR, 2022. *Slaňování*, In: *Policie ČR* [online]. [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/SCRIPT/ViewImage.aspx?id=470421&docname=Lano-04>

POLICIE ČR, 2022. *Střelecká příprava*, In: *Policie ČR* [online]. [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/SCRIPT/ViewImage.aspx?id=470397&docname=Strelba-02>

POLICIE ČR, 2022. *Výběr uchazečů o službu v Útvaru rychlého nasazení*. [online]. [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vyber-uchazecu-o-sluzbu-v-utvaru-rychleho-nasazeni.aspx>

POLICIE ČR, 2022. *Znak PČR*. [online]. [cit. 2022-04-11]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/SCRIPT/ViewImage.aspx?physid=54842>

REDAKCE VÁLKA REVUE, 2016. *S rozumem a odvahou: 35 let existence Útvaru rychlého nasazení Policie ČR: Mezinárodní spolupráce. 100+1 zahraničí zajímavost* [online]. [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://www.stoplusjednicka.cz/utvar-rychleho-nasazeni-policie-cr-s-rozumem-odvahou>

SOF, Eric, 2022. *URNA: A police tactical unit of the Czech Republic*. Special-ops.org [online]. [cit. 2022-04-26]. Dostupné z: https://special-ops.org/urna-czech-special-police-unit/#Organization_and_tasks

STEHLÍK, Eduard, 2011. *URNA: 30 let policejní protiteroristické jednotky*. Mohelnice. ISBN 978-80-904588-2-6.

ÚTVAR RYCHLÉHO NASAZENÍ POLICIE ČR – FAN STRÁNKY, 2011. *Historie*. [online]. [cit. 2022-04-24]. Dostupné z: <http://www.urna.tode.cz/historie/>

ÚTVAR RYCHLÉHO NASAZENÍ POLICIE ČR – FAN STRÁNKY, 2011. *Výběrové řízení*. [online]. [cit. 2022-04-24]. Dostupné z: <http://www.urna.tode.cz/vyberove-rizeni/>

ÚTVAR RYCHLÉHO NASAZENÍ POLICIE ČR – FAN STRÁNKY, 2011. *Výcvik*. [online]. [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <http://www.urna.tode.cz/vycvik/>

ÚTVAR RYCHLÉHO NASAZENÍ POLICIE ČR – FAN STRÁNKY, 2011. *Výsadek útvaru na střeše budovy*. [online]. [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: http://www.urna.tode.cz/wp-content/gallery/cviceni-fakultni-nemocnice-motol/jb3cebca_001.jpg

VZDĚLÁVÁNÍ ČLENŮ SH ČMS, 2014. *Historie a současnost civilní obrany, civilní ochrany a ochrany obyvatelstva*. [online]. [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://www.vzdelavani-dh.cz/publicCourse?id=61&head=132&subhead=340>

ŽÁK, Petr, 2013. *URNA – Útvar rychlého nasazení Policie ČR: Výcvik*. Armyweb.cz [online]. [cit. 2022-04-26]. Dostupné z: <https://www.armyweb.cz/clanek/urna-utvar-rychleho-nasazeni-pcr>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AČR	Armáda České republiky
BBE	Bijzondere Bijstands Eenheid
CO	Civilní obrana
CPO	Civilní protiletectká ochrana
ČSFR	Česká a Slovenská Federativní Republika
ČSLA	Československá lidová armáda
ČSSR	Československá socialistická republika
GŘ HZS ČR	Generální ředitelství hasičského záchranného sboru České republiky
GSG 9	Grenzschutzgruppe 9
GIS	Gruppo di Intervento Speciale
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
IZS	Integrovaný záchranný systém
JPO	Jednotky požární ochrany
MU	mimořádná událost
MV	Ministerstvo vnitra
MNO	Ministerstvo národní obrany
NVS	nástražný výbušný systém
OZU	Odbor zvláštního určení
PČR	Policie České republiky
RAID	Recherche Assistance Intervention Dissuasion
SNB	Sbor národní bezpečnosti
SIE	Speciaal Interventie Eskadron
SAS	Special Air Service
Svazarm	Svaz pro spolupráci s armádou
ÚOU	Útvar osobitného určenia

URNA	Útvar rychlého nasazení
ÚRN FPS	Útvar rychlého nasazení Federálního policejního sboru
ÚZU	Útvar zvláštního určení
vz.	vzor
ZZS	Zdravotnická záchranná služba

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Znak Policie ČR (PČR, © 2022).....	14
Obrázek 2 – Odstřelovač Útvaru zvláštního určení (Muzeum Policie ČR, 2016).....	19
Obrázek 3 – Střelecká příprava (PČR, 2022)	23
Obrázek 4 – Slaňování (PČR, 2022).....	24
Obrázek 5 – Výsadek útvaru na střeše budovy (Útvar rychlého nasazení Policie ČR – fan stránky, 2011)	27

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1 – Checklist ke kontrole práce odstřelovače (vlastní zdroj, 2022) .....</i>	<i>39</i>
<i>Tabulka 2 – Kategorie pravděpodobnosti (vlastní zdroj, 2022) .....</i>	<i>40</i>
<i>Tabulka 3 – Kategorie závažnosti dopadu (vlastní zdroj, 2022) .....</i>	<i>40</i>
<i>Tabulka 4 – Matice rizik (vlastní zdroj, 2022).....</i>	<i>41</i>
<i>Tabulka 5 – Kategorie přijatelnosti (vlastní zdroj, 2022) .....</i>	<i>41</i>
<i>Tabulka 6 – Metoda What-if (vlastní zdroj, 2022).....</i>	<i>42</i>

